

Brüsszel, 2022.12.12.
C(2022) 9343 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás a széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásokról

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	3
2.	ALKALMAZÁSI KÖR, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK, A SZÉLES SÁVÚ HÁLÓZATOK TÍPUSAI.....	5
2.1	Alkalmazási kör.....	5
2.2	Fogalommeghatározások.....	6
2.3	A széles sávú hálózatok típusai	8
2.3.1	Helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok	8
2.3.2	Mobil hozzáférési hálózatok	9
2.3.3	Felhordó hálózatok	10
3.	AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 106. CIKKE (2) BEKEZDÉSÉNEK PONTJA SZERINT.....	10
4.	AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA SZERINT.....	12
5.	A SZÉLES SÁVÚ HÁLÓZATOK KIÉPÍTÉSÉHEZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁS.....	14
5.1	Első feltétel: valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása	14
5.1.1	A hálózatok mint a gazdasági tevékenységek előmozdítói	14
5.1.2	Ösztönző hatás.....	14
5.1.3	Az uniós jog egyéb rendelkezéseinek való megfelelés	15
5.2	Második feltétel: a támogatás indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben	15
5.2.1	A támogatás pozitív hatásai.....	15
5.2.2	Az állami beavatkozás szükségessége.....	16
5.2.3	A támogatás mint szakpolitikai eszköz megfelelése	26
5.2.4	A támogatás arányossága	30
5.2.5	Átláthatóság, jelentéstétel, a támogatás nyomon követése.....	41
5.3	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások	41
5.4	A támogatás pozitív hatásainak és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásoknak az összevetése.....	41
6.	A HASZNÁLATBAVÉTELRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	42
6.1	Szociális utalványok.....	43
6.2	Konnektivitási utalványok.....	45
6.2.1	Első feltétel: valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása.....	45
6.2.2	Második feltétel: a támogatás indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben	45
7.	ÁTLÁTHATÓSÁG, JELENTÉSTÉTEL, NYOMON KÖVETÉS	47
7.1	Átláthatóság.....	47
7.2	Jelentéstétel	48

7.3	Nyomon követés.....	48
8.	UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSI TERV	48
9.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	50

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás a széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásokról

1. BEVEZETÉS

1. A hálózati összekapcsoltság a digitális átalakulás alapvető eleme. Stratégiai jelentőséggel bír az uniós gazdaság valamennyi ágazatában a növekedés és az innováció, valamint a társadalmi és területi kohézió szempontjából.
2. Az Unió ambiciózus összekapcsoltsági célkitűzéseket határozott meg a gigabitalapú társadalomról szóló közleményben¹, az „Európa digitális jövőjének megtervezése” című közleményben², a digitális iránytűről szóló közleményben³, valamint „A digitális évtizedhez vezető út” elnevezésű, 2030-ig szóló szakpolitikai program létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatában⁴ (a továbbiakban: DDPP-javaslat).
3. A gigabitalapú társadalomról szóló közleményben a Bizottság a következő összekapcsoltsági célkitűzéseket határozta meg 2025-re: a) valamennyi vidéki és városi uniós háztartásnak álljon rendelkezésére legalább 100 Mbps letöltési sebességű, 1 Gbps-ra fejleszthető internetkapcsolat, b) legalább 1 Gbps letöltési sebesség és legalább 1 Gbps feltöltési sebesség a társadalmi-gazdasági szereplőknek, illetve tényezőknek, úgymint a digitális eszközöket intenzíven használó vállalkozások, iskolák, kórházak és a közigazgatás, és c) minden városi terület és fő közlekedési útvonal rendelkezzen megszakítás nélküli 5G lefedettséggel⁵.
4. Az Európa digitális jövőjének alakításáról szóló közlemény kifejti, hogy a „100 Mbps letöltési sebességű, gigabites sebességre fejleszthető” kifejezés a Bizottság azon várakozását tükrözi, hogy az évtized előrehaladtával a háztartásoknak egyre nagyobb szükségük lesz 1 Gbps sebességre⁶.
5. A digitális iránytűről szóló közlemény 2030-ra szóló összekapcsoltsági célkitűzésként megállapítja, hogy minden uniós háztartást gigabites hálózat fedjen le⁷, és minden lakott területen legyen 5G lefedettség⁸. A DDPP-javaslat hangsúlyozza, hogy „a feltöltési és letöltési sáv szélességgel kapcsolatos társadalmi igények folyamatosan

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Az összekapcsoltság a versenyképes digitális egységes piac szolgálatában: Úton a gigabitalapú európai információs társadalom felé*, 2016. szeptember 14., COM(2016) 587 final.

² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Európa digitális jövőjének megtervezése*, 2020. február 19., COM(2020) 67 final.

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – *Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja*, 2021. március 9., COM(2021) 118 final.

⁴ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács határozata „A digitális évtizedhez vezető út” elnevezésű, 2030-ig szóló szakpolitikai program létrehozásáról, COM(2021) 574 final, 2021/0293 (COD).

⁵ A gigabitalapú társadalomról szóló közlemény 3. szakasza.

⁶ Az Európa digitális jövőjének megtervezéséről szóló közlemény 3. végjegyzete.

⁷ A fejlesztés jelenlegi szakaszában az FTTH-hálózat, az FTTB-hálózat és a jól teljesítő kábelhálózat (legalább DOCSIS 3.1.) tud 1 Gbps letöltési sebességet biztosítani.

⁸ A digitális iránytűről szóló közlemény 3.2. szakasza.

nőnek. 2030-ra a gigabites sebességgel rendelkező hálózatoknak hozzáférhető feltételek mellett elérhetőnek kell lenniük mindazok számára, akiknek ilyen kapacításra van szükségük vagy ilyen kapacitást szeretnének”⁹.

6. Az Unió 2025-re és 2030-ra vonatkozó célkitűzéseinek eléréséhez megfelelő beruházásra van szükség. Az ilyen beruházások elsősorban magánbefektetőktől származnak, és szükség esetén állami forrásokkal egészíthetők ki, az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban.
7. A Covid19-világjárvány rávilágított a jól teljesítő elektronikus hírközlő hálózatoknak az emberek, a vállalkozások és a közintézmények szempontjából betöltött fontosságára. A Bizottság 2020. május 27-én előterjesztette a világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítését célzó nagyszabású helyreállítási tervre vonatkozó javaslatát, a NextGenerationEU-t¹⁰. Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹¹ létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz az említett terv részét képezi. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz fő prioritása a digitális átállás támogatása olyan konnektivitási intézkedések révén, amelyek célja különösen a városi és vidéki területek közötti digitális szakadék áthidalása, valamint a jól teljesítő hálózatok kiépítésével kapcsolatos piaci hiányosságok kezelése. Az (EU) 2021/241 rendelet értelmében minden tagállamnak az előirányzott finanszírozás legalább 20 %-át a digitális átállást előmozdító intézkedésekre kell fordítania.
8. Ezenkívül az elektronikus hírközlő hálózatok segíthetik a fenntarthatósági célok elérését is. Az Unió 2050-re kitűzött, az európai zöld megállapodásról szóló közleményben¹² és az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹³ meghatározott klímasemlegességi célkitűzése nem érhető el a társadalom alapvető digitális transzformációja nélkül. Az Unió digitális transzformációjának egyik alapvető eleme a biztonságos és jól teljesítő elektronikus hírközlő hálózatok fejlesztése, amelyek jelentősen hozzájárulnak az Unió fő környezetvédelmi célkitűzéseéhez. Ugyanakkor maguknak az elektronikus hírközlő hálózatoknak is fenntarthatóbbá, energia- és erőforrás-hatékonyabbá kell válniuk.
9. Az elektronikus hírközlési ágazatban lezajlott átfogó liberalizációs folyamat nyomán megvalósult az ágazati szabályozás. Az elektronikus hírközlés szabályozási keretét az(EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁴ biztosítja.

⁹ A DDPP-javaslat (7) preambulumbekzdése.

¹⁰ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért”, 2020. május 27., COM(2020) 456 final.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.). Lásd még: A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Unió Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o.).

¹² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai zöld megállapodás, 2019. december 11., COM(2019) 640 final.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1972 irányelve (2018. december 11.) az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról (HL L 321., 2018.12.17., 36. o.).

10. A versenypolitika és különösen az állami támogatási szabályok fontos szerepet játszanak a digitális stratégia célkitűzéseinek teljesítésében és az összekapcsoltságra vonatkozó összehangolt beruházási stratégia kidolgozásában. A széles sáv kiépítése terén ezért az állami támogatás ellenőrzésével azt kell biztosítani, hogy az állami beavatkozás magasabb fokú széles sávú lefedettséget és használatot eredményezzen, mint ahogy arra a támogatás nélkül sor kerülne, egyúttal pedig megvalósulhasson a jobb minőségű és megfizethetőbb szolgáltatások, valamint a versenyt ösztönző beruházások támogatása. Az állami beavatkozásnak minden esetben ajánlott a lehető legnagyobb mértékben csökkentenie a magánberuházások kiszorításának, a kereskedelmi beruházási ösztönzők megváltoztatásának és végső soron a közös érdekekkel ellentétes versenytorzulásnak a kockázatát.
11. A Bizottság 2020-ban megkezdte a széles sávú hálózatokról szóló 2013. évi iránymutatás¹⁵ értékelését, hogy megvizsgálja, az továbbra is megfelel-e a célnak. Az eredmények¹⁶ azt mutatták, hogy bár a szabályok elvben hatékonyan működtek, célzott kiigazításokra van szükség a legújabb piaci és technológiai fejlemények tükrözése, valamint a jogalkotási fejlemények és a jelenlegi prioritások figyelembevétele érdekében¹⁷.

2. ALKALMAZÁSI KÖR, FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK, A SZÉLES SÁVÚ HÁLÓZATOK TÍPUSAI

2.1 Alkalmazási kör

12. Annak megakadályozása érdekében, hogy az állami támogatások a belső piaci verseny indokolatlan torzulását okozzák vagy a verseny torzulásával fenyegetsenek és jelentősen érintsék a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdése megállapítja az állami támogatások tilalmának elvét. Bizonyos esetekben azonban az ilyen támogatás a Szerződés 107. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethető lehet a belső piaccal.
13. A tagállamoknak a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése szerint tájékoztatniuk kell a Bizottságot minden állami támogatás nyújtására irányuló szándékról, kivéve, ha a támogatás a Szerződés 109. cikke alapján a bejelentési kötelezettség alól mentesülő kategóriák valamelyikébe tartozik¹⁸.
14. Ez az iránymutatás útmutatót nyújt arra vonatkozóan, hogy a Bizottság a Szerződés 106. cikkének (2) bekezdése, 107. cikke (2) bekezdésének a) pontja és 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján hogyan értékeli a helyhez kötött és a mobil széles sávú elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások kiépítéséhez és használatbavételéhez nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségét.

¹⁵ A Bizottság közleménye – Uniós iránymutatás az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról, 2013. január 26., (HL C 25., 2013.1.26.) (a széles sávú hálózatokról szóló 2013. évi iránymutatás).

¹⁶ Lásd az értékelés eredményeiről szóló, 2021. július 7-i bizottsági szolgálati munkadokumentumot, SWD(2021) 195 final.

¹⁷ Lásd: Bizottsági szolgálati munkadokumentum a széles sávú infrastruktúra kiépítésére vonatkozó állami támogatási szabályok értékelésének vezetői összefoglalójáról, 2021. július 7., SWD(2021) 194 final.

¹⁸ Például: A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

15. Azok az állami beavatkozások, amelyek nem felelnek meg a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében meghatározott valamelyik feltételnek, nem minősülnek állami támogatásnak. Következésképpen azokra nem vonatkozik az ezen iránymutatásban meghatározott összeegyeztethetőségi értékelés.
16. Így különösen az Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy egyéb szervei által központilag kezelt, és nem a tagállamok közvetlen vagy közvetett ellenőrzése alatt álló uniós finanszírozás¹⁹ nem minősül állami támogatásnak.
17. A széles sávú hálózatok és szolgáltatások kiépítéséhez és használatbavételéhez nyújtott támogatás nem ítéltethető oda a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló bizottsági iránymutatásban²⁰ meghatározott nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak.
18. Az adott támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító korábbi bizottsági határozatot követően függőben lévő visszafizetési felszólítással érintett vállalkozás javára nyújtott támogatás értékelésekor a Bizottság figyelembe veszi a még visszafizetendő támogatás összegét²¹.

2.2 Fogalommeghatározások

19. Ezen iránymutatás alkalmazásában:
- a) „széles sávú hálózat”: az (EU) 2018/1972 irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározott olyan elektronikus hírközlő hálózat, amely széles sávú elektronikus hírközlési szolgáltatásokat (a továbbiakban: széles sávú szolgáltatások) nyújt;
 - b) „hozzáférési hálózat”: a széles sávú hálózatnak a felhordó hálózatot a végfelhasználó helyiségeivel vagy eszközeivel összekötő szegmense;
 - c) „helyhez kötött hozzáférési hálózat”: olyan széles sávú hálózat, amely a végfelhasználók számára helyhez kötötten adatátviteli szolgáltatásokat nyújt különféle technológiák alkalmazásával, ideértve a kábelt, a digitális előfizetői vonalat (DSL), az optikai szálát és a vezeték nélküli technológiát;
 - d) „helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózat”: olyan helyhez kötött hozzáférési hálózat, amely legalább 100 Mbps letöltési sebességű széles sávú szolgáltatásokat (a továbbiakban: helyhez kötött szupergyors széles sávú szolgáltatások) nyújt;

¹⁹ Például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. július 7-i (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 249., 2021.7.14., 38. o.) szerint nyújtott támogatás.

²⁰ A Bizottság közleménye – *Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról* (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.), 2.2. szakasz.

²¹ Lásd: a Bíróság 1995. szeptember 13-i ítélete, TWD kontra Bizottság, T-244/93 és T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, 56. pont. Lásd még: A Bizottság közleménye – *Bizottsági közlemény a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizetéséről* (HL C 247., 2019.7.23., 1. o.).

- e) „mobil hozzáférési hálózat”: olyan vezeték nélküli hírközlő hálózat, amely a hálózat által lefedett terület bármely pontján összekapcsoltságot biztosít a végfelhasználók számára egy vagy több nemzetközi mobiltávközlési technológiai (IMT) szabvány alkalmazásával;
- f) „felhordó hálózat”: a hálózat azon része, amely a hozzáférési hálózatot összekapcsolja a gerinchálózathoz. Ez a hálózatnak az a része, amelyben a végfelhasználók forgalma összeadódik;
- g) „gerinchálózat”: a különböző földrajzi területek vagy régiók felhordó hálózatait összekapcsoló törzshálózat. köti össze;
- h) „aktív hálózat”: aktív elemeket (például: transzponderek, útválasztók és kapcsolók, aktív antennák) és passzív elemeket (például: alépítmények, oszlopok, tartóoszlopok, sötétszálak, szekrények és ellenőrzőaknák) magában foglaló széles sávú hálózat;
- i) „infrastruktúra”: aktív elem nélküli széles sávú hálózat, amely jellemzően a 2014/61/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv²² 2. cikke második bekezdésének 2. pontjában meghatározott fizikai infrastruktúrát és kábeleket (ezen belül sötétszálakat és rézkábeleket) foglal magában;
- j) „csúcsidő”: a nap szokásosan egyórás időszaka, amikor a hálózat terhelése általában maximális;
- k) „csúcsidei feltételek”: azok a feltételek, amelyek mellett a hálózatnak „csúcsidőben” működnie kell;
- l) „csatlakoztatható helyszín”: a végfelhasználók olyan helyiségei, amelyek számára a végfelhasználók kérésére és a kérés időpontjától számított négy héten belül az üzemeltető széles sávú szolgáltatásokat képes nyújtani (függetlenül attól, hogy ezek a helyiségek már csatlakozva vannak-e a hálózathoz vagy sem). Az üzemeltető által a végfelhasználók helyiségeiben nyújtott ilyen széles sávú szolgáltatásokért felszámított díj ebben az esetben nem haladhatja meg a szokásos csatlakozási díjakat. Ez azt jelenti, hogy a díj nem tartalmazhat semmilyen további vagy rendkívüli költséget a szokásos kereskedelmi gyakorlathoz képest, és semmi esetre sem haladhatja meg az érintett tagállamban szokásos árat. Ezt az árat az illetékes nemzeti hatóságnak kell meghatároznia.
- m) „releváns időtáv”: a tervezett magánberuházások ellenőrzésére használt és a tervezett, államilag finanszírozott hálózat kiépítéséhez a tagállam becslése szerint szükséges időkeretnek megfelelő időtáv, amely a tervezett állami beavatkozásról szóló nyilvános konzultáció közzétételének időpontjától, a hálózat üzembe helyezéséig, azaz az államilag finanszírozott hálózaton a nagy- vagy kiskereskedelmi szolgáltatások nyújtásának megkezdéséig tart. A figyelembe vett releváns időtáv nem lehet rövidebb két évnél;

²²

Az Európai Parlament és a Tanács 2014/61/EU irányelve (2014. május 15.) a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről (HL L 155., 2014.5.23., 1. o.).

- n) „átfedés”: államilag finanszírozott hálózat kiépítése egy adott területen meglévő egy vagy több hálózat mellett;
- o) „kiszorítás”: egy állami beavatkozás olyan gazdasági hatása, amely visszafogja, megakadályozza, visszaszorítja vagy akár meg is szünteti a magánberuházásokat. Ez lehet a helyzet például, ha a magánbefektetők korábbi vagy tervezett beruházásainak jövedelmezősége egy alternatív beruházásnak nyújtott állami támogatás miatt csökken, ami miatt dönthetnek úgy, hogy csökkentik, nem folytatják vagy módosítják saját beruházásukat, teljes mértékben kivonulnak a piacról, vagy hogy nem lépnek be új piacra vagy földrajzi területre;
- p) „minőségi ugrás”: az államilag finanszírozott hálózatok által elért jelentős javulás, amely a széles sávú hálózatokba irányuló jelentős új beruházásokat hoz, és jelentős új képességeket biztosít a piac számára a széles sávú szolgáltatások rendelkezésre állása, a kapacitás, a sebesség vagy a hálózat egyéb releváns jellemzői és a verseny tekintetében;
- q) „digitális szakadék”: a megfelelő széles sávú szolgáltatásokhoz hozzáféréssel rendelkező területek vagy régiók, illetve azon régiók közötti szakadék, amelyek nem férnek hozzá ilyen szolgáltatásokhoz.

2.3 A széles sávú hálózatok típusai

- 20. Az állami támogatás értékelése céljából ez az iránymutatás különbséget tesz a helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok, a mobil hozzáférési hálózatok és a felhordó hálózatok között, az alábbi 2.3.1., 2.3.2. and –2.3.3. szakaszban részletezettek szerint. A „helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózat” és a „mobil hozzáférési hálózat” kifejezéseket e szöveg a „helyhez kötött hálózat”, illetve a „mobil hálózat” kifejezésekkel felcserélhető módon használja. Az ezen iránymutatásban említett minden sebesség csúcsidei feltételek mellett értendő.

2.3.1 Helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok

- 21. A technológiai fejlődés jelenlegi szakaszában különböző típusú helyhez kötött szupergyors hozzáférési hálózatok léteznek, többek között: a) száloptikás hálózatok (FTTx)²³, és b) legalább a „DOCSIS 3.0” szabványt alkalmazó, korszerűsített, fejlett kábelhálózatok²⁴. A vezeték nélküli hálózatok, mint például egyes vezeték nélküli

²³ Az FTTx különböző típusú hálózatokra utal, beleértve az épületig vezetett üvegszál hálózatot (FTTB), az otthonig vezetett üvegszál hálózatot (FTTH), a fogyasztóig vezetett üvegszál hálózatot (FTTP) és az elosztószekrényig vezetett üvegszál hálózatot (FTTC). Az FTTC-hálózatok azonban csak akkor képesek helyhez kötött szupergyors szolgáltatásokat nyújtani, ha bizonyos hosszúságú hurkokra vektorizálást alkalmaznak (a VDSL – nagyon nagy sebességű digitális előfizetői vonal – teljesítményét javító technológia).

²⁴ A DOCSIS a „kábelalapú adatszolgáltatási interfészre vonatkozó előírások”. Ez egy globálisan elismert távközlési szabvány, amely specifikációkat generációit fejleszti ki és írja elő (DOCSIS 1.0, DOCSIS 1.1, DOCSIS 2.0, DOCSIS 3.0, DOCSIS 3.1 stb.). A piac jelenlegi állása szerint a DOCSIS 4.0 specifikációit dolgozták ki.

helyhez kötött hozzáférési hálózatok²⁵ és a műholdas hálózatok²⁶ is képesek lehetnek helyhez kötött szupergyors széles sávú szolgáltatásokra.

2.3.2 Mobil hozzáférési hálózatok

22. A piac és a technológia fejlődésének jelenlegi szakaszában a mobiltechnológiák több generációja is létezik egymás mellett²⁷.
23. Az egyes új mobilgenerációkra való átállás általában fokozatosan növekedő jellegű²⁸. A jelenlegi szakaszban a 4G hálózatokat az Unió egyes részein továbbra is kiépítik, és a nem önálló 5G hálózatok kiépítése a meglévő 4G Long Term Evolution (LTE) és LTE-Advanced hálózatokra támaszkodik²⁹. Az 5G hálózatok várhatóan fokozatosan önállóvá válnak, és a jövőben nem támaszkodnak majd a meglévő 4G hálózatokra. Az önálló 5G hálózatok várhatóan nagyobb teljesítményű mobil szolgáltatásokat, többek között alacsonyabb késleltetésű és magasabb átviteli képességeket, valamint fejlett felhasználási forgatókönyveket és alkalmazásokat tesznek lehetővé.
24. A rádióspektrum hatékony és eredményes felhasználásának biztosítása érdekében a tagállamok feltételekhez köthetik az egyéni rádióspektrum-használati jogokat, például

²⁵ Például az 5G-technológián alapuló, vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok, potenciálisan egyéb vezeték nélküli technológiák is, amelyek helyhez kötött rádiós megoldásokat foglalnak magukban, főként a következő generációs wifi (Wi-Fi6).

²⁶ A műholdas technológiai megoldásokat jelenleg egyes esetekben távoli vagy elszigetelt területeken alkalmazzák olyan helyzetekben, amikor azok megfelelő szintű helyhez kötött széles sávú szolgáltatásokat tudnak nyújtani. A jövőben várhatóan olyan fejlettebb műholdak állnak majd rendelkezésre, amelyek képesek jelentősen javítani a széles sávú szolgáltatások minőségét és szupergyors sebességet biztosítani (ideértve a nagyon nagy átbocsátóképességű műholdakat is). A műholdak szerepet játszanak a hatóságok számára történő szolgáltatásnyújtásban is. Számos alacsony Föld körüli pályán (LEO) haladó műhold-konstelláció van előkészítés alatt, amelyek várhatóan csökkenteni tudják a késleltetést.

²⁷ Valamennyi mobil széles sávú rendszer (2G, 3G, 4G és 5G) a Nemzetközi Távközlési Egyesület nemzetközi mobiltávközlési (IMT) szabványain alapul. Az IMT-szabványok a nagy sebességű széles sávú szolgáltatásokra vonatkozó előírások és követelmények, amelyek az adott időkereten belüli technológiai fejlődésen alapulnak. A mobilhálózatok fokozatosan integrálják az új szabványok jellemzőit és képességeit. Emellett a használt, eltérő terjedési jellemzőkkel rendelkező spektrum mennyisége és típusa jelentős hatással van a nyújtott szolgáltatás minőségére. Például az 5G szolgáltatások tekintetében azonosított három úttörő sáv közül a jelenlegi becslések szerint a 700 MHz-es frekvenciasáv alkalmasabb a nagy kiterjedésű és a beltéri lefedettségre; a 3,6 GHz-et (3,4–3,8 GHz) nagy kapacitás, de a 700 MHz-es sávnál kisebb lefedettség jellemzi; a 26 GHz-et (24,25–27,5 GHz) valószínűleg kisebb, de nagyon nagy igényű gócponti területeken (például közlekedési csomópontokban, szórakozóhelyeken, ipari vagy kiskereskedelmi helyszíneken, vagy vidéki területeken a főútvonalak és vasútvonalak mentén) használják, és nem alkalmazzák nagy területi lefedettség elérésére. Az új mobilgenerációk az eredetileg az előző generációk által használt frekvenciasávokat is használhatják.

²⁸ A 2G későbbi verziói (az úgynevezett 2G Enhanced vagy 2.xG) magasabb rendűek voltak magánál a 2G-nél. A 3G feletti fokozatos növekedést eredményező fejlesztések (3.xG verziók) teljesítménye jobb volt a 3G-hez képest. A 4G esetében is a 4.5G cellás hírközlő rendszer több szempontból is jobb a 4G-nél. A 4,5G az LTE fejlődésének eredménye, amelynek öröksége az LTE-Advanced. Az 5G hálózatok kezdeti kiépítése valószínűleg a kiterjesztett mobil széles sávú szolgáltatásokra fog összpontosítani (az 5G tekintetében meghatározott használati esetek egyike). Az önálló 5G hálózatok várhatóan jelentős javulást hoznak a sebesség és a késleltetés szempontjából, miközben a csatlakoztatott eszközök nagyobb sűrűségét támogatják az előző generációkhoz képest, és új funkciókat – például hálózatszerűtelést – tesznek elérhetővé, amelyek viszont új felhasználási lehetőségeket kínálnak az 5G számára.

²⁹ A nem önálló 5G hálózatok új berendezéseket és 5G frekvenciákat használhatnak a szolgáltatás minőségének javítása érdekében, de továbbra is használhatnak 4G hálózati elemeket.

a lefedettséggel és a szolgáltatás minőségével kapcsolatos kötelezettségeket írhatnak elő. E kötelezettségek magukban foglalhatják a területi, népességi és közlekedési útvonalra vetített lefedettséget bizonyos minőségi szolgáltatási minimumkövetelmények mellett³⁰.

2.3.3 Felhordó hálózatok

25. A felhordó hálózatok szükségesek mind a helyhez kötött, mind a mobil hozzáférési hálózatok fenntartásához. A felhordó hálózatok réz-, száloptikás, mikrohullámú és műholdas megoldásokon alapulhatnak³¹.

3. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELÉSE A SZERZŐDÉS 106. CIKKE (2) BEKEZDÉSÉNEK PONTJA SZERINT

26. Egyes esetekben a tagállamok a széles sávú szolgáltatások nyújtását a Szerződés 106. cikkének (2) bekezdése szerint általános gazdasági érdekű szolgáltatásként (a továbbiakban: ÁGÉSZ) sorolhatják be³², és támogathatják az ilyen szolgáltatásokat nyújtó hálózat kiépítését. Az ilyen általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtása során felmerülő költségek kompenzációja nem minősül állami támogatásnak, amennyiben megfelel az Altmark-ítéletben³³ meghatározott négy kumulatív feltételnek. Az általános gazdasági érdekű szolgáltatás biztosításához nyújtott, állami támogatásnak minősülő kompenzációt a közszolgáltatásért járó kompenzáció

³⁰ Az egyes spektrumsávokhoz kapcsolódó lefedettségi kötelezettségek jelenleg például a spektrum típusától függően megkövetelik a népesség vagy a terület bizonyos százalékának lefedettségét, valamint a sebességre és a késleltetésre vonatkozó minőségi minimumkövetelményeket írják elő. Az ilyen lefedettséggel kapcsolatos kötelezettségeket gyakran az adott frekvencia kiosztásától számított legfeljebb 5 éven belül, néha pedig legfeljebb 7 éven belül kell teljesíteni.

³¹ A mobilhálózatok korai generációiban a felhordó hálózatot a rádiós bázisállomástól a mobilkapcsolóközpontig nagyrészt pontról pontig tartó mikrohullámú kapcsolat biztosította. Az LTE-Advanced kiépítése és az 5G bevezetése a felhordó hálózat tekintetében nagyobb követelményekhez vezetett, és azt eredményezte, hogy egyre növekvő mértékben használnak száloptikás hálózatokat a bázisállomások csatlakoztatására.

³² Az ítélkezési gyakorlat szerint az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásokat hatósági jogi aktus útján kell e feladattal megbízni. Valamely vállalkozást például koncessziós szerződés útján is meg lehet bízni ÁGÉSZ-szal; lásd: a Törvényszék 2000. június 13-i ítélete, EPAC kontra Bizottság, T-204/97 és T-270/97 egyesített ügyek, ECLI:EU:T:2000:148, 126. pont; a Törvényszék 2005. június 15-i ítélete, Fred Olsen kontra Bizottság, T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, 186. és 188–189. pont.

³³ A Bíróság 2003. július 24-i Altmark Trans GmbH kontra Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, C-280/00, EU:C:2003:415, 87–95. pontja.

formájában nyújtott állami támogatásra alkalmazandó szabályoknak (a továbbiakban: ÁGÉSZ-csomag)³⁴ megfelelően értékelik.

27. Ez az iránymutatás pusztán szemlélteti az ÁGÉSZ meghatározását az ÁGÉSZ-csomagban meghatározott szabályoknak a széles sávú hálózatokra az ágazati sajátosságok figyelembevételével történő alkalmazásával.
28. A valódi általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalmát illetően a Bizottság már tisztázta, hogy a tagállamok nem írhatnak elő meghatározott közszolgáltatási kötelezettséget olyan szolgáltatásokkal kapcsolatosan, amelyet rendes piaci körülmények között működő vállalkozások már nyújtanak, vagy kielégítően nyújthatnak a közérdek tagállam által meghatározott feltételei – például ár, objektív minőségi jellemzők, a szolgáltatás folytonossága és a szolgáltatáshoz való hozzáférés – mellett³⁵.
29. Ennek az elvnek a széles sávú ágazatra való alkalmazásával a Bizottság az általános gazdasági érdekű szolgáltatások besorolását érintő nyilvánvaló hiba hiányának értékelése során a következő elemeket veszi figyelembe:
 - a) az állami támogatási beavatkozásnak csak azokra a területekre szabad kiterjednie, ahol bizonyítható, hogy a magánbefektetők nincsenek abban a helyzetben, hogy hozzáférést biztosítsanak megfelelő széles sávú szolgáltatásokhoz. Az (EU) 2018/1972 irányelvnek megfelelően a megfelelő széles sávú szolgáltatások szintjét minden tagállam a nemzeti feltételekkel és a tagállamon belüli fogyasztók többsége számára szolgáltatott minimális sáv szélességgel összhangban határozza meg annak érdekében, hogy biztosítsa a területén belül a társadalmi befogadás megfelelő szintjéhez szükséges sáv szélességet és a digitális gazdaságban és társadalomban való részvételt. A megfelelő széles sávú szolgáltatásoknak képesnek kell lenniük biztosítani legalább az (EU) 2018/1972 irányelv V. mellékletében rögzített minimumszolgáltatások nyújtásához szükséges sáv szélességet. A tagállamoknak a megfelelő széles sávú szolgáltatások hiányát az 5.2.2.4.1, és az 5.2.2.4.2 szakasszal összhangban végzett feltérképezés és nyilvános konzultáció alapján kell megállapítaniuk³⁶. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az olyan területeken, ahol magánbefektetők már végrehajtottak megfelelő széles sávú szolgáltatásokat elérhetővé tevő széles sávú hálózatokra irányuló

³⁴ Az ÁGÉSZ-csomag a következő jogi aktusokat tartalmazza: A Bizottság közleménye az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 8., 2012.1.11., 4. o.); A Bizottság határozata (2011. december 20.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.); A Bizottság közleménye a közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabályról (HL C 8., 2012.1.11., 15. o.); A Bizottság 360/2012/EU rendelete (2012. április 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.). A Bizottság 2019 júniusában elindította az általános gazdasági érdekű egészségügyi és szociális szolgáltatásokra vonatkozó állami támogatási szabályok, valamint a 360/2012/EU rendelet értékelését.

³⁵ A Bizottság közleménye – A közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabály (HL C 8., 2012.1.11., 15. o.), (13) pont.

³⁶ Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek végrehajtására az (EU) 2018/1972 irányelv rendelkezései alkalmazandók.

beruházásokat vagy terveznek ilyeneket, egy ezzel párhuzamos, államilag finanszírozott széles sávú hálózat kiépítése nem minősülhet az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése szerinti általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak³⁷;

- b) a hálózatnak a sajátos nemzeti feltételek figyelembevételével egyetemes és megfizethető széles sávú szolgáltatásokat³⁸ kell nyújtania a célterületen található valamennyi helyszín számára. A kizárólag a vállalkozások összekapcsolásához nyújtott támogatás nem elegendő³⁹.
- c) a hálózatnak technológiai szempontból semlegesnek kell lennie;
- d) az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtójának megkülönböztetésmentes alapon, az 5.2.4.4. szakasszal összhangban kell biztosítania a nyílt nagykereskedelmi hozzáférést⁴⁰;
- e) amennyiben az általános gazdasági érdekű szolgáltatás szolgáltatója vertikálisan integrált vállalkozás is egyben, az összeférhetlenség, az indokolatlan diszkrimináció és bármely más, rejtett közvetett előny⁴¹ elkerülése érdekében a tagállamoknak megfelelő biztosítékokat⁴² kívánatos alkalmazniuk.

4. AZ ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉG ÉRTÉKELESE A SZERZŐDÉS 107. CIKKE (3) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA SZERINT

30. A Bizottság a széles sávú hálózatok és szolgáltatások kiépítéséhez és használatbavételéhez nyújtott állami támogatást a Szerződés 107. cikke

³⁷ Lásd az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény 49. pontját. Lásd még: a Törvényszék 2013. szeptember 16-i ítélete, *Colt Télécommunications France* kontra Bizottság, T-79/10, ECLI:EU:T:2013:463, 154. pont; a Bizottság C(2016) 7005 final határozata (2016. november 7.) az SA.37183. (2015/NN.) számú – Franciaország – Plan France Très Haut Débit ügy, (263) preambulumbekkezdés (HL C 68., 2017.3.3., 1. o.).

³⁸ Lásd az (EU) 2018/1972 irányelv 84., 85., és 86. cikkét.

³⁹ Lásd az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény 50. pontját. Lásd még: a Bizottság C(2006) 436 végleges határozata (2006. március 8.) az N284/05. számú – Írország – Regionális szélessávú program: *Metropolitan Area Networks* (MANs), II. és III. fázis ügyben (HL C 207., 2006.8.30., 3. o.) és a Bizottság C(2007) 3235 végleges határozata (2007. július 10.), az N890/06. számú – Franciaország – Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit ügyben (HL C 218, 2007.9.18., 1. o.).

⁴⁰ Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek végrehajtására az (EU) 2018/1972 irányelv rendelkezései alkalmazandók.

⁴¹ Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek végrehajtására az (EU) 2018/1972 irányelv rendelkezései alkalmazandók.

⁴² E biztosítékok magukban foglalhatják az egyes esetek sajátosságaitól függően a kizárólag nagykereskedelmi szolgáltatás korlátozását, a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettséget, de tartalmazhatják egy, a vertikálisan integrált vállalkozástól szerkezetileg és jogilag is különálló szervezet létrehozását is. E szervezetnek ajánlott kizárólagosan felelnie a ráruházott általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat teljesítéséért és az annak való megfelelésért. Az egyetemes széles sávú szolgáltatásokat nyújtó széles sávú hálózat kiépítését követően ugyanis a piaci feltételek mellett működő kiskereskedelmi széles sávú szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások általában képesek arra, hogy a végfelhasználók számára versenyképes áron nyújtsanak ilyen szolgáltatásokat. Lásd: a Bizottság C(2016) 7005 final határozata (2016. november 7.) az SA.37183. (2015/NN.) – Franciaország – Plan France Très Haut Débit ügyben (HL C 68., 2017.3.3., 1. o.).

(3) bekezdésének c) pontja értelmében csak akkor tekinti összeegyeztethetőnek a belső piaccal, ha a támogatás hozzájárul bizonyos gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődéséhez (első feltétel), és ha az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben (második feltétel).

31. Az összeegyeztethetőség értékelése során a Bizottság a következő két szempontot vizsgálja.

a) az első feltétel alapján a Bizottság azt vizsgálja majd, hogy a támogatás bizonyos gazdasági tevékenységek fejlődésének előmozdítására irányul-e, és különösen a következőket értékeli:

- (i) a támogatás által előmozdított gazdasági tevékenységet;
- (ii) a támogatás ösztönző hatását: azaz a támogatásban rejlő azon potenciált, hogy oly módon változtassa meg az érintett vállalkozások magatartását, hogy azok olyan többlettevékenységet végeznek, amelyeket támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozott mértékben, másképpen vagy más helyen végeztek volna;
- (iii) fennáll-e az uniós jog bármely rendelkezésének megsértése a szóban forgó intézkedéssel kapcsolatban;

b) a második feltétel alapján a Bizottság mérlegeli majd a tervezett támogatás pozitív hatásait és a támogatásnak a belső piacra gyakorolt esetleges negatív hatásait a verseny torzulása és a támogatás által a kereskedelemre gyakorolt káros hatások tekintetében, és ezért a következőket vizsgálja majd:

- (i) a támogatás pozitív hatásait;
- (ii) a támogatás szükséges-e, és olyan esetre irányul-e, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, például egy piaci hiányosság megszüntetését vagy egy egyenlőséggel vagy kohézióval kapcsolatos probléma kezelését;
- (iii) a támogatás megfelelő szakpolitikai eszköz-e a célkitűzésének eléréséhez;
- (iv) a támogatás arányos-e, és az ahhoz szükséges minimumra korlátozódik-e, hogy ösztönzze az érintett térségben a további beruházásokat vagy tevékenységeket;
- (v) a támogatás átlátható-e: azaz a tagállamok, az érdekelt felek, a nyilvánosság és a Bizottság könnyen hozzáfér-e az odaítélt támogatásokkal kapcsolatos információkhoz;
- (vi) a támogatásnak a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt negatív hatásai.

32. Utolsó lépésként a Bizottság összeveti a támogatásnak a belső piacra gyakorolt, azonosított negatív hatásait és a támogatott gazdasági tevékenységekre gyakorolt pozitív hatásait.

33. A széles sávú hálózatok és szolgáltatások kiépítéséhez és használatbavételéhez nyújtott támogatás Bizottság általi értékelésének lépéseit részletesebben az 5-8. szakasz tartalmazza.

5. A SZÉLES SÁVÚ HÁLÓZATOK KIÉPÍTÉSÉHEZ NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

34. A Bizottság úgy véli, hogy a helyhez kötött széles sávú szolgáltatások piaca elkülönül a mobil széles sávú szolgáltatások piacától⁴³. A támogatás értékelésére vonatkozó szabályok ezért az érintett piactól függően eltérőek lehetnek⁴⁴.

5.1 Első feltétel: valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása

5.1.1 A hálózatok mint a gazdasági tevékenységek előmozdítói

35. A tagállamoknak meg kell határozniuk azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyeket a támogatás majd előmozdít (például helyhez kötött hálózatok kiépítése a jól teljesítő helyhez kötött széles sávú szolgáltatások nyújtása céljából, vagy mobilhálózat kiépítése hang- és nagy teljesítményű széles sávú szolgáltatások nyújtása céljából). Azt is ki kell fejteniük, hogyan támogatják e tevékenységek fejlesztését.
36. A helyhez kötött hálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás és a mobilhálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás számos gazdasági tevékenység fejlődését elősegítheti azáltal, hogy javítja a lakosság, a vállalkozások és a közigazgatási szervek összekapcsoltságát és a széles sávú hálózatokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférését. Az ilyen támogatás előmozdíthatja a gazdasági tevékenységek fejlődését azokon a területeken, ahol ilyen tevékenységek vagy nincsenek jelen, vagy csak olyan szinten biztosítottak, amely nem elégíti ki megfelelően a végfelhasználók igényeit.

5.1.2 Ösztönző hatás

37. A támogatás csak akkor tekinthető úgy, hogy hozzájárul egy gazdasági tevékenység fejlődéséhez, ha ösztönző hatással bír.
38. A támogatásnak ösztönző hatása van, ha arra ösztönzi a kedvezményezettet, hogy megváltoztassa magatartását bizonyos támogatott gazdasági tevékenység fejlesztése irányában, amely tevékenységet – ha a támogatást nem nyújtották volna – nem végzett volna el ugyanazon időkereten belül, vagy csak korlátozottan, más módon vagy más helyen végezte volna el.

⁴³ Ahol a helyhez kötött hálózat kiépítési költségei nagyon magasak, a helyhez kötött hálózat alternatívájaként bizonyos mértékben nagy teljesítményű mobilhálózat is használható, a konkrét körülményektől függően. A két technológia között azonban továbbra is jelentős minőségi különbségek vannak. A helyhez kötött hálózatoktól eltérően a mobilhálózatok lehetővé teszik a végfelhasználók számára, hogy kommunikáció közben mozogjanak (például autóban). Ugyanakkor a helyhez kötött hálózatok nagyobb fokú stabilitást nyújtanak, különösen az adatátvitel tekintetében. Jelenleg a végfelhasználók általában a két technológiát egymás kiegészítéseként és nem helyettesítőjeként használják.

⁴⁴ A tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy a különböző típusú hálózatok (helyhez kötött hozzáférési hálózatok, mobil hozzáférési hálózatok és felhordó hálózatok) kombinációjának kiépítését támogató egyetlen állami támogatási intézkedést hozzanak, feltéve, hogy betartják az egyes hálózattípusokra vonatkozó szabályokat.

39. A támogatás nem finanszírozhatja olyan tevékenység költségeit, amelyet egy vállalkozás mindenképpen végezne. A támogatás nem kompenzálhatja a gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatát⁴⁵.
40. A helyhez kötött vagy a mobilhálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás ösztönző hatásának bizonyítása annak ellenőrzését jelenti az 5.2.2.4.1. és az 5.2.2.4.2. szakasznak megfelelő feltérképezésen és nyilvános konzultáción keresztül, hogy az érdekelt felek a releváns időtávon belül beruháztak-e vagy kívánnak-e beruházni helyhez kötött, illetve mobilhálózatokba a célterületeken. Ha azonos időkereten belül a térségben támogatás nélkül is végrehajtható lenne egy egyenértékű beruházás, akkor úgy tekinthető, hogy a támogatás nem fejt ki ösztönző hatást. Ha például egy vállalkozásra olyan jogi kötelezettségek vonatkoznak, mint a mobil kiépítésekhez szükséges adott rádióspektrum használati jogához kapcsolódó lefedettségi és szolgáltatásminőségi kötelezettségek, az állami támogatás nem használható fel ilyen kötelezettségek teljesítésére, mivel valószínűleg nem jár ösztönző hatással, és így valószínűleg nem egyeztethető össze a belső piaccal. Ugyanakkor az állami támogatás összeegyeztethetőnek minősülhet, ha és amennyiben az ilyen kötelezettségekben előírt követelményeken túlmutató szolgáltatásminőség biztosításához szükséges.

5.1.3 Az uniós jog egyéb rendelkezéseinek való megfelelés

41. Ha az állami támogatás, az ahhoz kapcsolt feltételek (beleértve a finanszírozási módját is, amennyiben a finanszírozási mód a támogatás szerves részét alkotja) vagy a támogatással finanszírozott tevékenység az uniós jog vonatkozó rendelkezésének vagy általános elvének megsértésével járnak, a támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek⁴⁶. Ez az eset állhat fenn akkor, ha a támogatás odaítélését közvetlenül vagy közvetve a termékek vagy berendezések származásától teszik függővé, például ha a kedvezményezett köteles belföldön előállított termékeket vásárolni.

5.2 Második feltétel: a támogatás indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben

5.2.1 A támogatás pozitív hatásai

42. A tagállamoknak le kell írniuk, hogy a támogatás pozitív hatásokkal jár-e, és ha igen, hogyan.
43. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy olyan állami beavatkozásokat dolgoznak ki, amelyek hozzájárulnak a digitális szakadék csökkentéséhez. Dönthetnek úgy, hogy beavatkoznak társadalmi vagy regionális egyenlőtlenségek orvoslása vagy méltányossági célok elérése érdekében, azaz a kommunikáció és a társadalomban való részvétel alapvető eszközeihez való hozzáférés javításának egyik módjaként, ezáltal javítva a társadalmi és területi kohéziót. A tagállamok továbbá dönthetnek úgy, hogy olyan állami beavatkozásokat dolgoznak ki, amelyek hozzájárulnak az uniós digitális politika célkitűzéseinek eléréséhez, elősegítik az uniós zöld megállapodás

⁴⁵ Lásd: A Bíróság 2013. június 13-i ítélete, HGA és társai kontra Bizottság, C-630/11 P–C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, 104. pont.

⁴⁶ A Bíróság 2020. szeptember 22-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 44. pont.

célkitűzéseinek megvalósítását, és valamennyi ágazatban előmozdítják a fenntartható zöld beruházásokat.

5.2.2 Az állami beavatkozás szükségessége

44. Az állami támogatásnak olyan esetekre kell irányulnia, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani.
45. Állami beavatkozásra lehet szükség, ha a piacok állami beavatkozás hiányában nem képesek hatékony eredményt hozni a társadalom számára. Ez például akkor fordulhat elő, ha egyes beruházásokat annak ellenére sem hajtanak végre, hogy a beruházás társadalom számára jelentkező haszna több, mint a költségei⁴⁷. Ilyen esetekben az állami támogatás nyújtása kedvező eredményekkel járhat, és az érdekelt feleknek nyújtott gazdasági ösztönzők kiigazítása javíthatja az átfogó hatékonyságot.
46. A széles sávú ágazatban a piaci hiányosság egyik formája a pozitív externáliákhoz kapcsolódhat, amelyeket a piaci szereplők nem internalizálnak. Míg például a helyhez kötött és a mobilhálózatok kulcsfontosságú támogató eszközök a további szolgáltatások nyújtása és az innováció szempontjából, az általános előnyök valószínűleg nagyobbak lesznek, mint azok a gazdasági hasznok, amelyek a hálózat befektetőinél jelentkeznek, különösen a távoli régiókban, illetve az alacsony népsűrűségű vagy elnéptelenedett területeken. Ezáltal a piac működése túlságosan kevés helyhez kötött hálózatokra és mobilhálózatokra irányuló beruházást keletkeztet, különösen bizonyos területeken.
47. A sűrűséghatékonyságból következően a széles sávú hálózatok kiépítése általában jövedelmezőbb ott, ahol nagyobb és koncentráltabb a potenciális kereslet, azaz a sűrűn lakott területeken. A beruházás magas állandó költségei miatt a népesség sűrűségének csökkenésével az egységköltségek jelentősen megemelkednek. Ezért amennyiben a széles sávú hálózatokat piaci alapon építik ki, a népességnek csak egy része fedhető le nyereségesen velük. Az állami támogatás – bizonyos feltételek mellett – korrigálhatja a piaci hiányosságokat, javítva ezáltal a piacok hatékonyságát.
48. Piaci hiányosság akkor is fennállhat, ha a meglévő vagy tervezett hálózat(ok) a szolgáltatásminőség és az árak optimálistól elmaradó kombinációját biztosítja/biztosítják a végfelhasználók számára⁴⁸. Ez állhat elő, ha: a) a felhasználók bizonyos kategóriái számára nem biztosítható a kielégítő szolgáltatás, vagy b) – főként a szabályozott nagykereskedelmi hozzáférési tarifák hiányában – a kiskereskedelmi ár magasabb lehet összehasonlítva az ország versenyképesebb, ugyanakkor egyéb szempontból összehasonlításra alkalmas területein vagy régióiban kínált ugyanazon szolgáltatásokéval.
49. Ugyanakkor, amennyiben a helyhez kötött és a mobilhálózatok kiépítéséhez nyújtott állami támogatást olyan térségben használják fel, amelyet a piaci szereplők is

⁴⁷ Ugyanakkor az a tény, hogy egy adott vállalat támogatás nélkül esetleg nem tud megvalósítani egy projektet, nem jelenti azt, hogy piaci hiányosság áll fenn. Egy vállalat azon döntése például, hogy nem ruház be egy kevésbé jövedelmező projektbe, a piaci hiányossággal szemben akár a jól működő piac jele is lehet.

⁴⁸ Ilyen esetekben a Bizottság gondosan megvizsgálja, hogy a tagállam egyértelműen és ellenőrizhető bizonyítékokkal igazolni tudja-e, hogy a végfelhasználók igényei nem teljesülnek. Ez fogyasztói felmérés, független tanulmányok stb. segítségével bizonyítható.

általában kiválasztanak a beruházásaikhoz, illetve ahol már meg is történt a beruházás, ez már eleve jelentősen alááshatja a magánberuházók beruházásra való ösztönzöttségét.

50. Továbbá, amennyiben a piacok hatékony eredményt tudnak felmutatni, ezek azonban kohéziós politikai szempontból nem ítéltethők megfelelőnek, az állami támogatásra szükség lehet a szociális vagy regionális egyenlőtlenségek orvoslásához, kívánatosabb, méltányosabb piaci eredmény elérése érdekében. Ilyen körülmények között a széles sáv terén végrehajtott, jól irányzott állami beavatkozás hozzájárulhat a digitális szakadék csökkentéséhez⁴⁹.
51. Egy adott helyzetben önmagában a piaci hiányosságok megléte nem indokolja kellően az állami beavatkozást. Az állami támogatásnak csak arra a piaci hiányosságra szabad irányulnia, amelyet más, kevésbé torzító szakpolitikák és intézkedések – például a rádióspektrum hatékony és eredményes használatára vonatkozó adminisztratív intézkedések vagy szabályozási kötelezettségek, beleértve a rádióspektrum-használati jogokhoz kapcsolódó lefedettségi és szolgáltatási kötelezettségeket – nem kezelnek.
52. A támogatás által a versenyre gyakorolt lehetséges torzító hatások további minimalizálása érdekében az állami beavatkozások magánberuházás-védelmi időszak alá vonhatók, amely legfeljebb 7 év lehet⁵⁰.

5.2.2.1 Piaci hiányosság fennállása a helyhez kötött hozzáférési hálózatok tekintetében

53. A támogatásnak olyan területekre kell irányulnia, ahol nincs a végfelhasználók igényeinek kielégítésére alkalmas helyhez kötött hálózat, vagy ahol a releváns időtávon belül hitelt érdemlően nem terveznek ilyet kiépíteni.
54. A piac fejlődésének jelenlegi szakaszában és tekintettel a végfelhasználók azonosított igényeire, piaci hiányosság állhat fenn, ha a piac nem biztosít és nem is valószínű, hogy biztosítani fog a végfelhasználók számára legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet⁵¹.
55. Annak értékelése során, hogy a piac valószínűleg legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet biztosít-e majd, figyelembe kell venni az ilyen hálózatok releváns időtávon belüli kiépítésére vonatkozó hiteles terveket (az 5.2.2.4.3. szakasznak megfelelően).
56. Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy nem áll fenn piaci hiányosság azokon a területeken, ahol legalább egy, legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet biztosító helyhez kötött hálózat van jelen vagy hitelt érdemlően terveznek ilyet kiépíteni, vagy ahol a meglévő hálózat(ok) fejleszthető(k) legalább 1 Gbps letöltési sebesség és legalább 150 Mbps feltöltési sebesség

⁴⁹ Noha a „digitális szakadéknak” számos oka van, a megfelelő széles sávú hálózatok megléte előfeltétele az összekapcsoltság megteremtésének és a szakadék megszüntetésének. Az urbanizáció mértéke fontos tényező az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és azok használata szempontjából. Az internetpenetráció a gyéren lakott területeken az egész Unióban alacsonyabb lehet.

⁵⁰ A magánberuházás-védelmi időszak tartama a védett hálózatok sajátosságaitól, pl. az alapul szolgáló hálózati technológiáktól, a hálózat kiépítése lezárulásának napjától stb. függ.

⁵¹ Míg jelenleg a sebességek jelentik a legrelevánsabb szolgáltatásminőségi paramétereket, bizonyos végfelhasználók számára más paraméterek (például a késleltetés) is relevánssá válhatnak. Ezeket a paramétereket figyelembe lehet venni a piaci hiányosság fennállásának megállapításakor.

biztosítására. Egy hálózat akkor tekinthető ilyen sebességekre fejleszthetőnek, ha marginális beruházás – például az aktív elemek fejlesztése – alapján képes ilyen teljesítményt nyújtani.

57. Egy alternatív hálózatnak az 56. pontban leírt területeken történő kiépítésére irányuló állami beavatkozás torzíthatja a piaci dinamikát. A Bizottság ezért valószínűleg negatív véleményt fog alkotni az ilyen területeken egy további hálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatásról.
58. Azokon a területeken, ahol legalább két független, helyhez kötött szupergyors hálózat van jelen vagy hitelt érdemlően tervben, a széles sávú szolgáltatásokat jellemzően versenyfeltételek mellett nyújtják (infrastruktúra-alapú verseny). Ezért valószínű, hogy egy vagy több ilyen hálózat úgy fejlődik, hogy legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet biztosít majd anélkül, hogy állami beavatkozásra lenne szükség.
59. Annak valószínűsége azonban, hogy az 58. pontban leírt területeken a hálózatok úgy fejlődnek, hogy legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet biztosítsanak, az ilyen sebességet biztosítani képes hálózatok kiépítéséhez szükséges beruházások összegétől is függhet, figyelembe véve a technológiai fejlődés jelenlegi szakaszát. Következésképpen ezeken a területeken:
- a) ha a meglévő vagy hitelt érdemlően tervezett hálózatok egyike sem biztosít legalább 300 Mbps letöltési sebességet⁵², valószínűtlen, hogy legalább 1 Gbps letöltési sebesség és legalább 150 Mbps feltöltési sebesség irányába fejlődjenek. Ezért engedélyezhető az állami beavatkozás, amennyiben megfelel az ezen iránymutatásban meghatározott valamennyi összeegyeztethetőségi kritériumnak;
 - b) ha a meglévő vagy hitelt érdemlően tervezett hálózatok közül legalább egy legalább 300 Mbps letöltési sebességet biztosít, de nem biztosít legalább 500 Mbps letöltési sebességet⁵³, a Bizottság részletesebb elemzést végez annak megállapítására, hogy a meglévő vagy hitelt érdemlően tervezett hálózat(ok) közül legalább egy fog-e fejlődni annyira, hogy 1 Gbps letöltési és 150 Mbps feltöltési sebességet biztosítson, és szükség van-e állami beavatkozásra. A Bizottság valószínűleg negatív véleményt fog alkotni az ilyen állami beavatkozásról, kivéve, ha a tagállam bizonyítja, hogy i) feltérképezés és nyilvános konzultáció alapján továbbra is fennáll a piaci hiányosság az azonosított célterületeken, mivel egyetlen hálózat sem fog olyan irányba fejlődni, hogy legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet biztosítson, és ii) a tervezett állami beavatkozás megfelel az ezen iránymutatásban meghatározott valamennyi összeegyeztethetőségi kritériumnak;
 - c) ha a meglévő vagy hitelesen tervezett hálózatok legalább egyike biztosít legalább 500 Mbps letöltési sebességet, valószínű, hogy a meglévő vagy

⁵² Kiegészítő biztosítékként a tagállamok ellenőrizhetik, hogy ezt a sebességet legalább egy, fogyasztók számára elérhető szerződés feltünteti vagy fel fogja tüntetni minimális letöltési sebességként, összhangban a 2002/22/EK irányelv és az 531/2012/EU rendelet módosításáról szóló (EU) 2015/2120 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének d) pontjával (HL L 310., 2015.11.26.).

⁵³ Lásd a 48. lábjegyzetet.

hitelesen tervezett hálózatok legalább egyike úgy fejlődik, hogy legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet biztosítson. Ezért az állami támogatás általában szükségtelen, és a Bizottság valószínűleg negatív véleményt fog alkotni az ilyen állami beavatkozásról;

- d) a tagállam a b) és c) pont szerinti állami beavatkozás nyilvánossá tételének időpontjától számított 5 év⁵⁴ elteltével újraértékelheti a helyzetet, és bejelentheti jóváhagyásra az állami beavatkozást. Az ötéves időszak célja, hogy lehetőséget biztosítson a befektetőknek arra, hogy megkezdjék olyan magánfinanszírozású hálózatok kiépítését, amelyek legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet biztosítanak. Az ilyen bejelentésnek új feltérképezésen és új nyilvános konzultáción kell alapulnia, amely igazolja, hogy továbbra is fennáll a piaci hiányosság, és bizonyítania kell, hogy a tervezett állami beavatkozás megfelel az ebben az iránymutatásban meghatározott valamennyi összeegyeztethetőségi kritériumnak.

5.2.2.2 Piaci hiányosság fennállása a mobil hozzáférési hálózatok tekintetében

60. A Bizottság úgy véli, hogy piaci hiányosság azokon a területeken áll fenn, ahol nincs a végfelhasználók igényeinek kielégítésére alkalmas mobilhálózat, vagy ahol a releváns időtávon belül hitelt érdemlően nem terveznek ilyet kiépíteni⁵⁵.
61. A jelenlegi és jövőbeli hírközlési alkalmazások egyre nagyobb mértékben támaszkodnak olyan jól teljesítő mobilhálózatokra, amelyek széles területi alapon állnak rendelkezésre⁵⁶. A végfelhasználóknak igényük van a kommunikációra és az információhoz való hozzáférésre, amikor mozgásban vannak. Idővel várhatóan új gazdasági tevékenységek alakulnak ki, amelyek zökkenőmentes online hozzáférést igényelnek a jól teljesítő mobilszolgáltatásokhoz. E változással párhuzamosan a mobilhálózatok várhatóan úgy fognak fejlődni, hogy egyre jobb összekapcsoltságot nyújtanak. Bizonyos körülmények között a mobil összekapcsoltság hiánya vagy elégtelensége káros lehet bizonyos gazdasági tevékenységekre, például az iparra, a mezőgazdaságra, az idegenforgalomra vagy az összekapcsolt mobilitásra. A lakosság biztonságát is veszélyeztetheti⁵⁷. Ez különösen a távoli régiókat, az alacsony népsűrűségű vagy a nem lakott területeket érintheti.
62. A további mobilhálózat kiépítéséhez nyújtott állami támogatás indokolatlanul torzíthatja a piaci dinamikát egy olyan területen, ahol már legalább egy olyan

⁵⁴ A tagállamoknak a következők közzétételével nyilvánosságra kell hozniuk a beavatkozásra irányuló szándékukat: a célterületek listája, a nyújtandó szolgáltatások minősége legalább a letöltési és feltöltési sebességben kifejezve, valamint a beavatkozás küszöbértékei, legalább az intézkedés révén esetlegesen átfedésbe kerülő szolgáltatások feltöltési és letöltési sebességében kifejezve. Ezeket az információkat a célterület szintjén és nemzeti szinten, nyilvánosan elérhető weboldalon kell közzétenni.

⁵⁵ Lásd például: a Bizottság C(2021) 3492 final határozata (2021. május 21.) az SA.58099. (2021/N.) számú – Németország – Mobilhírközlés Mecklenburg-Elő-Pomeránia ügyben (HL C 260., 2021.7.2.).

⁵⁶ Például a gigabit alapú társadalomról szóló közlemény hivatkozik bizonyos, a gépjárműiparban, a közlekedési ágazatban, a feldolgozóiparban, az egészségügyben, valamint a következő generációs biztonsági szolgáltatásokban és sürgősségi segélyszolgálatokban (például összekapcsolt és automatizált gépjárművezetés, távolból irányított műtétek, precíziós mezőgazdaság) használható alkalmazásokra.

⁵⁷ Az (EU) 2018/1972 irányelv 109. cikke például előírja, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatók kötelesek a hívó helyére vonatkozó információkat rendelkezésre bocsátani, amint a hívás beérkezik a segélyhívást kezelő hatósághoz. A hálózatalapú és a pontosabb készülékalapú, a hívó helyére vonatkozó adatokat is kötelező elérhetővé tenni az illetékes közbiztonsági válaszpont számára.

mobilhálózat működik, amely alkalmas kielégíteni a végfelhasználók igényeit, vagy hitelt érdemlően terveznek ilyet kiépíteni a releváns időtávon belül.

63. A mobilhálózatnak a 62. pontban említett területeken történő kiépítéséhez nyújtott állami támogatás akkor tekinthető szükségesnek, ha bizonyítást nyer, hogy a következő feltételek teljesülnek: a) a meglévő vagy hitelesen tervezett mobilhálózat nem nyújt megfelelő minőségű szolgáltatásokat a végfelhasználók számára változó igényeik kielégítéséhez; és b) az állami beavatkozás biztosítja a szolgáltatások ilyen minőségét, ezáltal olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac nem tud megvalósítani⁵⁸.
64. Állami beavatkozásra lehet szükség bizonyos körülmények között az azonosított használati esetekhez kapcsolódó konkrét piaci hiányosságok kezeléséhez még egy 4G vagy 5G hálózat megléte esetén is, ha e hálózat nem nyújt és nem is valószínű, hogy megfelelő minőségű szolgáltatást fog nyújtani a végfelhasználók számára ahhoz, hogy kielégítse változó igényeiket. Az új gazdasági tevékenységekkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos ilyen használati esetek szükségessé tehetik a következőket: a) zökkenőmentes online hozzáférés (például összekapcsolt és automatizált mobilitás a közlekedési útvonalak mentén), b) bizonyos minimális sebességek és kapacitás, c) egyéb sajátos jellemzők, mint például az alacsonyabb késleltetés, a hálózatvirtualizáció vagy a több terminál összekapcsolására való képesség az ipar vagy a mezőgazdaság számára. .
65. Főszabály szerint még piaci hiányosság fennállása esetén sem nyújtható és használható fel állami támogatás jogi kötelezettségek, például a rádióspektrum-használati joggal összefüggő kötelezettségek teljesítéséhez. Állami támogatás azonban nyújtható akkor és olyan mértékben, amikor és amennyiben szükséges az igazolt végfelhasználói igények kielégítéséhez szükséges további, az ilyen jogi kötelezettségek teljesítéséhez már előírt mértéket meghaladó szolgáltatásminőség biztosításához. Ez a támogatás csak a szolgáltatás minőségének javításához szükséges többletköltségeket fedezéséhez szükséges mértékben nyújtható.
66. Amennyiben egy adott területen legalább egy olyan mobilhálózat van, vagy a releváns időtávon belül lesz, amely képes a végfelhasználók alakuló igényeinek kielégítésére (lásd: 61., 63. és 64. pont), egy egyenértékű képességekkel rendelkező további mobilhálózat állami támogatása elvben a verseny elfogadhatatlan torzulásához vezetne, és kizsorítaná a magánberuházásokat. A Bizottság valószínűleg negatív véleményt fog alkotni az ilyen állami beavatkozásokról.

5.2.2.3 Piaci hiányosság fennállása a felhordó hálózatok tekintetében

67. A felhordó hálózatok szükséges előfeltételei a hozzáférési hálózatok kiépítésének. A felhordó hálózatok az összes hozzáférési hálózat és technológia javára ösztönözhetik a versenyt a hozzáférési területeken. Egy jól teljesítő felhordó hálózat ösztönözheti a

⁵⁸ Lásd például: a Bizottság C(2020) 8939 final határozata (2020. december 16.) az SA.54684. számú – Németország – Nagy kapacitású mobil infrastruktúra kiépítése Brandenburgban ügyben (HL C 60., 2021.2.19., 2. o.); a Bizottság C(2021) 1532 final határozata (2021. március 10.) az SA.56426. számú – Németország – Nagy teljesítményű mobil infrastruktúra kiépítése Alsó-Szászországban ügyben (HL C 144., 2021.4.23., 2. o.); a Bizottság C(2021) 3565 final határozata (2021. május 25.) az SA.59574. számú – Németország – Nagy teljesítményű mobil infrastruktúra kiépítése Németországban ügyben (HL C 410., 2021.10.8., 1. o.).

végfelhasználók összekapcsolására irányuló magánberuházásokat, feltéve, hogy valamennyi hozzáférést igénylő és valamennyi technológia számára biztosítja a nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes nagykereskedelmi hozzáférést. Magánberuházások hiányában szükség lehet a felhordó hálózatokhoz nyújtott állami támogatásra, hogy élénkítse a versenyt és a beruházásokat a hozzáférés szintjén, mivel lehetővé teszi a hozzáférést igénylők számára, hogy hozzáférési hálózatokat építsenek ki és konnektivitási szolgáltatásokat nyújtsanak a végfelhasználóknak.

68. Mivel a felhordó hálózatok különböző helyhez kötött vagy mobil hozzáférési hálózatok forgalmát továbbítják, lényegesen nagyobb átviteli kapacitásra van szükségük, mint az egyedi hozzáférési hálózatoknak. A felhordó hálózatoknak az élettartamuk során a szükséges kapacitás jelentős növekedését kell kiszolgáltatniuk. Ez a végfelhasználók igényeinek és a helyhez kötött vagy mobil hozzáférési hálózatok folyamatos gyors fejlesztésének tudható be, ahol egyre nagyobb az igény az adatátvitel javítására és a teljesítmény növelésére (többek között az új mobil generációk számára is). Annak elkerülése érdekében, hogy a felhordó hálózat szűk keresztmetszetté váljon, szükség lehet arra, hogy kapacitását a jól teljesítő helyhez kötött vagy mobil hozzáférési hálózatok kiépítésével párhuzamosan növeljék. Piaci hiányosság állhat fenn tehát akkor, ha a meglévő vagy tervezett felhordó kapacitás nem képes megbirkózni a megfelelő helyhez kötött vagy mobil hozzáférési hálózatok várható fejlődésével a jelenlegi és jövőbeli végfelhasználói igények alapján. A technológiai fejlődés jelenlegi szakaszában a kapacitás iránti kereslet növekedése általában kezelhető száloptikás vagy olyan más technológiákon alapuló felhordó hálózatokkal, amelyek képesek ugyanolyan szintű teljesítményt és megbízhatóságot biztosítani, mint a száloptikás felhordó hálózatok. Piaci hiányosság állhat tehát fenn, ha nincs felhordó hálózat, vagy a meglévő vagy hitelt érdemlően tervezett felhordó hálózat nem száloptikás, vagy nem olyan más technológiákon alapul, amelyek képesek ugyanolyan szintű teljesítményt és megbízhatóságot biztosítani, mint az optikai szál.
69. A meglévő felhordó hálózat alapul szolgáló technológiájától függetlenül piaci hiányosság állhat fenn, ha a meglévő felhordó hálózat a szolgáltatásminőség és az árak optimálistól elmaradó kombinációját biztosítja. Például egy tagállam bizonyíthatja, hogy a meglévő felhordó hálózaton keresztüli hozzáférési feltételek megakadályozhatják új vagy jobb teljesítményt nyújtó, helyhez kötött vagy mobil hozzáférési hálózatok kiépítését, mivel a hozzáférést igénylők bizonyos kategóriáit nem szolgálják ki megfelelően⁵⁹, vagy mert a nagykereskedelmi hozzáférési árak magasabbak lehetnek, mint a tagállam versenyképesebb, de egyébként

⁵⁹ Ez az eset állhat fenn akkor, ha a meglévő felhordó hálózat architektúrája nincs összhangban a felhordó hálózat felhasználóinak kapacitásra vagy méretezésre vonatkozó igényeivel.

összehasonlítható területein vagy régióiban kínált ugyanazon szolgáltatásokért felszámított árak, és a problémát nem lehet ágazati szabályozással orvosolni⁶⁰.

5.2.2.4 Az állami beavatkozás szükségességének megállapítására szolgáló eszközök

70. Annak megállapításához, hogy egy adott területen szükség van-e állami beavatkozásra, a tagállamoknak részletes feltérképezés és nyilvános konzultáció alapján, az 5.2.2.4.1 és 5.2.2.4.2 szakasszal összhangban ellenőrizniük kell azon helyhez kötött hozzáférési hálózatok, mobil hozzáférési hálózatok vagy felhordó hálózatok teljesítményét, amelyek fennállnak, vagy amelyeket hitelt érdemlően terveznek kiépíteni a célterületen a releváns időtávon belül.
71. A tagállamok jelentős mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a célterületek meghatározása tekintetében. Ugyanakkor a Bizottság arra ösztönzi őket, hogy e területek meghatározásakor vegyék figyelembe a gazdasági, földrajzi és társadalmi feltételeket.

5.2.2.5 Részletes feltérképezés és lefedettség-elemzés

72. A tagállamoknak részletes feltérképezés útján meg kell határozniuk azokat a földrajzi területeket (célterületeket), amelyek az állami támogatási beavatkozás keretében támogathatók, az adott területen meglévő vagy hitelt érdemlően tervezett hálózatok teljesítményének objektív bemutatása alapján.
73. Ami a helyhez kötött vagy mobil hozzáférési hálózatok kiépítését támogató állami támogatást illeti, a feltérképezésnek a következő kritériumoknak kell megfelelnie:
- a) a teljesítményt legalább azon letöltési sebességekben és adott esetben feltöltési sebességekben⁶¹ kifejezve kell jellemezni, amelyek csúcsidei feltételek mellett jelenleg vagy a jövőben a végfelhasználók rendelkezésére állnak⁶²; Megfelelően figyelembe kell venni minden olyan szűk keresztmetszetet, amely megakadályozhatja e teljesítmény elérését (például a felhordó hálózatra vonatkozóan);

⁶⁰ Horvátország például állami beavatkozást javasolt a kapacitáskorlátokkal jellemzett nemzeti felhordó piacon, mivel e korlátok magas árakhoz vezettek a downstream piacon. A meglévő felhordóhálózat-üzemeltető nem volt hajlandó kapacitásnövelésbe beruházni. Mivel a kérdést a nemzeti szabályozó hatóság nem tudta megoldani, a Bizottság jóváhagyta a száloptikás felhordó infrastruktúrába való beruházásra vonatkozó állami támogatási programot. A Bizottság megállapította, hogy az erőfölény piaci hiányosságot jelentő szűk keresztmetszetté vált. A Bizottság C(2017) 3657 final határozata (2017. június 6.) az SA.41065. számú – Horvátország – Széles sávú aggregációs infrastruktúra nemzeti programja ügyben (HL C 237., 2017.7.21., 1. o.). Lásd még: a Bizottság C(2016) 7005 final határozata (2016. november 7.) az SA.37183. (2015/NN.) – Franciaország – Plan France Très Haut Débit ügyben (HL C 68., 2017.3.3., 1. o.), amelyben a Bizottság olyan területeken hagyott jóvá száloptikás felhordó hálózat kiépítésére szolgáló állami támogatást, ahol nem volt felhordó hálózat, valamint azokon a területeken, ahol a meglévő felhordó hálózat nem rendelkezett elegendő kapacitással ahhoz, hogy észszerű hozzáférési árak és feltételek mellett kielégítse az elvárt igényeket.

⁶¹ Amennyiben a letöltési sebességre vonatkozó adatok önmagukban nem elégségesek a piaci hiányosság fennállásának megállapításához.

⁶² Az állami beavatkozásért felelős hatóságok más teljesítménykritériumokat is feltérképezhetnek a hálózatok csúcsidei feltételek melletti teljesítményének jellemzésére (pl. késleltetés, csomagvesztés, csomaghiba, késleltetésingadozás, szolgáltatás rendelkezésre állása). A tagállamok annak érdekében járhatnak el így, hogy az állami beavatkozás célzottabb legyen a piaci hiányosságok kezelése szempontjából és biztosítsa a megfelelő minőségi ugrást.

- b) a feltérképezés a következőképpen végzendő: i. a helyhez kötött vezetékes hálózatok esetében a csatlakoztatható helyszínek címe alapján; ii. vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok és mobilhálózatok esetében pedig a csatlakoztatható helyszínek címe alapján vagy legfeljebb 100×100 méteres négyzethálók alapján⁶³.
74. A tagállamok figyelembe vehetik az I. mellékletben ismertetett feltérképezési módszereket.
75. Ami a felhordó hálózatok kiépítését támogató állami támogatást illeti, a tagállamoknak fel kell térképezniük a meglévő vagy a releváns időtávon belül hitelt érdemlően tervezett felhordó hálózatok teljesítményét. Amennyiben a hálózat kiépítése egyúttal hozzáférési hálózat és a hozzáférési hálózat működéséhez szükséges felhordó hálózat kiépítését is magában foglalja, nincs szükség a felhordó hálózatok külön feltérképezésére.
76. A tagállamoknak nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenniük a célterület feltérképezéséhez használt módszertant és az alapul szolgáló műszaki kritériumokat (például a kihasználtsági tényezőt és a cellaterhelést).
77. A nemzeti szabályozó hatósággal folytatott konzultáció az 5.2.4.6. szakaszban foglaltak szerint ajánlott.

5.2.2.6 Nyilvános konzultáció

78. A tagállamoknak konzultáció céljából közzé kell tenniük a tervezett állami beavatkozás főbb jellemzőit és a feltérképezés során azonosított célterületek listáját⁶⁴. Ezeket az információkat nemzeti és regionális szinten, nyilvánosan elérhető weboldalon⁶⁵ kell közzétenni.
79. A nyilvános konzultáció során fel kell kérni az érdekelt feleket, hogy a) tegyék meg észrevételeiket a tervezett állami beavatkozással, annak kialakításával és fő jellemzőivel kapcsolatban, és b) és nyújtsanak be megalapozott információkat a célterületen meglévő vagy a releváns időtávon belül hitelt érdemlően kiépíteni tervezett hálózatokról⁶⁶.
80. A várható releváns időtáv mérlegelésekor a tagállamoknak minden olyan szempontot figyelembe kell venniük, amelytől észszerűen várható, hogy befolyásolhatja az új

⁶³ A kisebb (például 20×20 méteres) négyzethálók bevált gyakorlatnak tekinthetők a célterületek egyértelmű meghatározásának biztosítása tekintetében.

⁶⁴ Ennek a következőket kell magában foglalnia: a célterületek listája a feltérképezés alapján, az intézkedés időtartama, a költségvetés, az állami finanszírozás forrásai, a releváns időtáv meghatározása, a támogathatósági kritériumok, többek között a nyújtandó szolgáltatások minősége (feltöltési és letöltési sebesség), a beavatkozási küszöbértékek, a tervezett nagykereskedelmi hozzáférési követelmények, valamint az árképzés vagy az árképzési módszertan. A nyilvános konzultáció keretében az érdekelt felek számára arra vonatkozóan is fel lehet tenni kérdéseket, hogy szerintük milyen nagykereskedelmi hozzáférési termékeket kellene kínálni az újonnan létrehozott, államilag finanszírozott hálózatokon.

⁶⁵ A beszállítókkal vagy más érdekelt felekkel folytatott közvetlen konzultáció nem felel meg a nyilvános konzultáció követelményeinek, amelyeknek a jogbiztonság érdekében bármely érdekelt fél számára biztosítaniuk kell a nyitottságot és az átláthatóságot.

⁶⁶ A nyilvános konzultáció eredményei csak a nyilvános konzultációban feltüntetett releváns időtávra érvényesek. Az intézkedés ezen időtávon túlmenően történő végrehajtásához legalább új feltérképezésre és nyilvános konzultációra van szükség.

hálózat kiépítésének időtartamát (azaz a kiválasztási eljáráshoz szükséges idő, a lehetséges jogi eljárások és kifogásolások, a szolgalmi jogok és engedélyek megszerzéséhez szükséges idő, a nemzeti jogszabályokból eredő egyéb kötelezettségek, az építési munkákhoz szükséges kapacitás elérhetősége stb.). Ha a tervezett államilag finanszírozott hálózat kiépítése (az üzembe helyezésig) a becslétnél hosszabb időt vesz igénybe, új feltérképezésre és új nyilvános konzultációra van szükség.

81. Függetlenül attól, hogy a feltérképezés során a tagállam gyűjtött-e már információkat a jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervekről, a nyilvános konzultációnak mindig tartalmaznia kell a legfrissebb feltérképezés eredményeit. Erre azért van szükség, hogy a lehető legkisebbre csökkenjen a verseny esetleges indokolatlan torzulása a célterületen már hálózatokat vagy szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és a releváns időtávra vonatkozóan már hiteles beruházási tervvel rendelkező vállalkozások tekintetében.
82. A nyilvános konzultációnak legalább 30 napig kell tartania. A nyilvános konzultáció lezárulta után a tagállamnak egy éven belül meg kell indítania a versenyeztetési kiválasztási eljárást vagy meg kell kezdenie az érintett projekt végrehajtását⁶⁷ a közvetlen beruházási modellek esetében. Ha a tagállam ezen az időn belül nem indítja meg a versenyeztetési kiválasztási eljárást vagy az államilag finanszírozott projekt végrehajtását, új nyilvános konzultációt kell lefolytatnia mielőtt versenyeztetési kiválasztási eljárást indíthatna vagy végrehajthatná az államilag finanszírozott projektet.
83. A nyilvános konzultáció eredményeiről ajánlott konzultálni a nemzeti szabályozó hatósággal⁶⁸.

5.2.2.6.1 Bevált gyakorlatok: magánberuházási tervek értékelése a nyilvános konzultáció keretében

84. Fennáll annak a kockázata, hogy ha az érdekelt felek a nyilvános konzultáció keretében pusztán „érdeklődésüket fejezik ki” a célterületre vonatkozó jövőbeli magánberuházási tervek iránt, az késleltetheti a széles sávú hálózatok kiépítését, ha erre a magánberuházásra később nem kerül sor, miközben az állami beavatkozás elakadt.
85. Annak a kockázatnak a csökkentése érdekében, hogy az állami beavatkozást olyan jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervek alapján akadályozzák meg, amelyek később nem valósulnak meg, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy felkérik az érdekelt feleket, hogy megfelelő és a kért információk szintjével arányos határidőn belül szolgáltatassanak bizonyítékot beruházási terveik hitelességének alátámasztására⁶⁹. Ez a bizonyíték magában foglalhat többek között egy (például minden 6 hónapos időszakra vonatkozó) mérőföldkövet tartalmazó részletes kiépítési tervet, amely bizonyítja,

⁶⁷ Ez magában foglalja az állami támogatási program szerinti egyedi támogatásokat is.

⁶⁸ Hasonló mechanizmust határoz meg az (EU) 2018/1972 irányelv 22. cikke.

⁶⁹ A tagállamok ezt a kérést a hatékonyság érdekében közvetlenül beépíthetik a nyilvános konzultációba. Vagyilagosan a tagállamok a nyilvános konzultáció eredményeinek értékelése keretében további információkat kérhetnek, amennyiben az érdekelt felek által benyújtott egyes tervek pusztán „az érdeklődés kifejezésének” minősülhetnek.

hogy a beruházás a releváns időtávon belül megvalósul és hasonló teljesítményt biztosít, mint a tervezett államilag finanszírozott hálózat.

86. A bejelentett teljesítmény és lefedettség hitelességének értékeléséhez a tagállamok – indokolt és megfelelő esetben – ugyanazokat a kritériumokat alkalmazhatják, amelyeket a meglévő hálózatok teljesítményének értékelésére használnak.
87. A jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervek hitelességének értékelésekor a tagállamok különösen a következő kritériumokat vehetik figyelembe:
- a) az érdekelt fél többek között a következő megfelelő kritériumokra épülő, a projekttel kapcsolatos üzleti tervet nyújtott-e be: időkeret, költségvetés, a megcélzott helyszínek elhelyezkedése, a nyújtandó szolgáltatás minősége, a kiépítendő hálózat és technológia típusa és a használatbavételi arány;
 - b) az adott érdekelt fél olyan hiteles, magas szintű projekttervet nyújtott-e be, amely megfelelően figyelembe veszi a projekt jelentősebb mérföldköveit, például a közigazgatási eljárásokat és engedélyeket (beleértve a szolgalmi jogokat, a környezetvédelmi engedélyeket, a biztonsági és védelmi rendelkezéseket), az építési munkákat, a hálózat kiépítésének befejezését, az üzemelés megkezdését és a szolgáltatások végfelhasználók számára történő nyújtását;
 - c) a vállalat mérete megfelel-e a beruházás méretének;
 - d) az érdekelt felek által a hasonló projektek terén elért eredmények;
 - e) amennyiben szükséges és helyénvaló, a tervezett hálózat kulcsfontosságú részeinek (bázisállomások, jelenléti pontok stb.) földrajzi koordinátái.
88. Amennyiben egy tagállam úgy ítéli meg, hogy a magánberuházási tervek hitelesek, dönthet úgy, hogy felkéri az érintett érdekelt feleket kötelezettségvállalási megállapodások aláírására, amelyek magukban foglalhatják a meghatározott mérföldköveik tekintetében elért előrehaladásról való beszámolási kötelezettséget is.
89. Az az érintett érdekelt felek felelőssége, hogy a vonatkozó uniós⁷⁰ vagy nemzeti szabályokkal összhangban érdemi információkat szolgáltatassanak.
90. A tagállamnak ajánlott konzultálnia a nemzeti szabályozó hatósággal a jövőbeli beruházásokra vonatkozó tervek hitelességével kapcsolatos tagállami értékelésről⁷¹.
91. A tagállamnak ajánlott értékelésük eredményeit és következtetéseik indokait minden olyan érdekelt féllel közölniük, amely információkat nyújtott be magánberuházásokra vonatkozó terveiről.

⁷⁰ Például az (EU) 2018/1972 irányelv 29. cikke alapján.

⁷¹ Hasonló mechanizmust határoz meg az (EU) 2018/1972 irányelv 22. cikke.

5.2.2.6.2 Bevált gyakorlatok: a magánberuházási tervek végrehajtásának utólagos nyomon követése

92. Amennyiben a tagállam úgy ítéli meg, hogy a benyújtott magánberuházási tervek hitelesek, és következésképpen a megfelelő területet kivették az állami beavatkozás hatálya alól, dönthet úgy, hogy kötelezi az adott terveket benyújtó érdekelt feleket, hogy rendszeresen tegyenek jelentést a hálózatkiépítésre vonatkozóan megállapított mérőföldkövek teljesítéséről és a szolgáltatásnyújtásról.
93. Ha a tagállam olyan eltéréseket állapít meg a benyújtott tervtől, amelyek arra utalnak, hogy a projekt nem valósul majd meg, vagy ha a tagállamnak elegendő oka van kételkedni abban, hogy a beruházás a bejelentett módon fog megvalósulni, dönthet úgy, hogy olyan további információkat kér az érintett érdekelt felektől, amelyek igazolják a bejelentett beruházás folyamatos hitelességét.
94. Ha a tagállamnak komoly kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy a beruházás a bejelentésnek megfelelően valósul-e meg, a releváns időtávon belül bármikor dönthet úgy, hogy a beruházás által érintett területeket bevonja egy új nyilvános konzultációba annak ellenőrzése céljából, hogy azok jogosultak lehetnek-e állami beavatkozásra.

5.2.3 A támogatás mint szakpolitikai eszköz megfelelősége

95. A tagállamnak bizonyítania kell, hogy a támogatás megfelelő az azonosított piaci hiányosság kezelése és a támogatás által elérni kívánt célkitűzések elérése szempontjából. Az állami támogatás nem megfelelő, ha ugyanaz az eredmény más, kevésbé torzító intézkedésekkel is elérhető.
96. Az állami támogatás nem az egyetlen olyan szakpolitikai eszköz, amellyel a tagállamok ösztönözhetik a széles sávú hálózatok kiépítésére irányuló beruházásokat. A tagállamok más rendelkezésre álló, kevésbé torzító eszközöket is alkalmazhatnak, mint például közigazgatási és szabályozási intézkedéseket vagy piaci alapú eszközöket.
97. Ahhoz, hogy a támogatás megfelelő legyen, az államilag finanszírozott helyhez kötött hálózatoknak és mobilhálózatoknak a meglévő hálózatokhoz képest jelentősen fejlettebb tulajdonságokkal kell rendelkezniük. Ezért ajánlott, hogy az államilag finanszírozott helyhez kötött hálózatok és mobilhálózatok minőségi ugrást biztosítsanak. Minőségi ugrásra akkor kerül sor, amikor az állami beavatkozás eredményeképpen teljesülnek a következő feltételek: a) az államilag finanszírozott, helyhez kötött hálózat vagy mobilhálózat kiépítése jelentős új beruházást jelent⁷², és

⁷²

A helyhez kötött hálózatok esetében a hálózat aktív elemeinek korszerűsítéséhez kapcsolódó, pusztán marginális beruházások például nem tekinthetők úgy, hogy jogosultak állami támogatásra. Hasonlóképpen, a meglévő hálózatok kapacitását ugyan növelő, a rézhuzalok teljesítményét fokozó egyes technológiák (például a vektorizálás) nem feltétlenül kívánják meg az új hálózatokba való jelentős beruházást, tehát nem lehetnének jogosultak állami támogatásra. A mobilhálózatok esetében a tagállamok bizonyos körülmények között bizonyíthatják, hogy az aktív eszközökbe történő beruházások fontos szerepet játszhatnak, és hogy az állami támogatás indokolt lehet, ha a beruházás nem pusztán fokozatos, növekedéssel járó fejlesztésekből áll, hanem a hálózatba történő jelentős új beruházás szerves részét képezi, feltéve, hogy valamennyi összeegyeztethetőségi feltétel teljesül. Lásd például: a Bizottság C(2021) 9538 határozata (2022. január 10.) az SA.57216. számú – Mobiltelefonfedettség Galícia vidéki területein ügyben (HL C 46., 2022.1.28., 1. o.).

b) az államilag finanszírozott hálózat jelentős új piaci képességeket teremt a széles sávú szolgáltatások elérhetősége, kapacitása, sebességei⁷³ és versenye tekintetében.

98. Az államilag finanszírozott hálózat teljesítményét a meglévő hálózat(ok) legmagasabb teljesítményével kell összehasonlítani. A hiteles beruházási terveket csak akkor szabad figyelembe venni a minőségi ugrás értékelésekor, ha azok önmagukban a tervezett államilag finanszírozott hálózat teljesítményéhez hasonló teljesítményt nyújtanának a célterületen a releváns időtávon belül.

5.2.3.1 Minőségi ugrás – helyhez kötött hozzáférési hálózatok

99. Ami a helyhez kötött hozzáférési hálózatoknak nyújtott állami támogatást illeti, a minőségi ugrás meglétét úgy értékeli, hogy különbséget tesznek a célterületek típusai között attól függően, hogy ott jelen vannak-e helyhez kötött szupergyors hálózatok.

5.2.3.1.1 Fehér és szürke területek

100. Fehér területek azok, ahol nincs jelen helyhez kötött szupergyors hálózat, vagy nincs hitelt érdemlően tervbe véve a releváns időtávon belül.
101. Szürke területek azok, ahol csak egy helyhez kötött szupergyors hálózat van jelen vagy hitelt érdemlően tervbe véve a releváns időtávon belül.
102. A fehér és szürke területeken a minőségi ugrás érdekében az állami beavatkozások révén a következőket kell együttesen megvalósítani:
- a) a letöltési sebességet legalább megháromszorozni a meglévő hálózathoz képest;
 - b) jelentős új infrastrukturális beruházást bemutatni, amely jelentős új képességeket hoz létre a piacon⁷⁴.

5.2.3.1.2 Vegyes területek (fehér és szürke)

103. A tervezett beavatkozást elvben úgy ajánlott kialakítani, hogy az egész célterület vagy fehér, vagy szürke legyen.
104. A hatékonyság érdekében azonban, ha nem indokolt a fehér és a szürke területek elkülönítése, a tagállamok olyan célterületeket is kiválaszthatnak, amelyek részben fehérek, részben szürkék. Ezeken a területeken, ahol egyes végfelhasználókat már kiszolgál egy helyhez kötött szupergyors hálózat (vagy a releváns időtávon belül ki fog szolgálni), a tagállamnak biztosítania kell, hogy az állami beavatkozás ne vezessen a verseny indokolatlan torzulásához a meglévő hálózat tekintetében.

⁷³ A támogatott hálózatnak a minőségi ugrással kapcsolatos követelmény teljesítéséhez szükséges sebességen kell szolgáltatásokat nyújtania. A minőségi ugrással kapcsolatos követelmény teljesítéséhez szükséges sebességen túl azonban a támogatott hálózat üzemeltetői gyengébb minőségű szolgáltatásokat is kínálhatnak.

⁷⁴ Ez a helyzet például akkor, amikor az új hálózat jelentősen bővíti az optikai szálát a hálózat központjától a hálózatperemig, például a következők révén: i. optikai szál telepítése a bázisállomásokig a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok kiépítésének támogatása érdekében; ii. optikai szál telepítése a szekrényekig, ahol a szekrényeket korábban nem csatlakoztatták a száloptikás hálózathoz; iii. a kábelhálózatokon az optikai szál növelése (kiterjesztése).

105. Megfelelő megoldás lehet az olyan meglévő, helyhez kötött szupergyors hálózat korlátozott átfedésének lehetővé tétele, amely a vegyes terület részét képező szürke területen kapcsolja össze a végfelhasználókat. Ilyen helyzetekben a teljes célterület „fehérnek” tekinthető az állami beavatkozás értékelése szempontjából, amennyiben a tagállam bizonyítja a következő feltételek fennállását:
- a) a nyilvános konzultáció eredményei alapján az átfedés nem vezet indokolatlan versenytorzuláshoz;
 - b) az átfedés a célterületen található összes helyszín legfeljebb 10 %-ára korlátozódik;
 - c) a fehér területek tekintetében teljesülnek az 5.2.3.1.1. szakaszban meghatározott, minőségi ugrásra vonatkozó követelmények, és az államilag finanszírozott hálózat a vegyes terület szürke részén elérhető szolgáltatásokhoz képest lényegesen jobb szolgáltatásokat nyújt. Az 5.2.3.1.1 szakaszban meghatározott, minőségi ugrásra vonatkozó követelményeknek a szürke területek tekintetében nem kell teljesülniük.
106. A Bizottság eseti alapon fogja értékelni a beavatkozások megfelelőségét a vegyes területeken.

5.2.3.1.3 Fekete területek

107. Fekete területek azok, ahol legalább két helyhez kötött szupergyors hálózat van jelen vagy hitelt érdemlően tervbe véve a releváns időtávon belül.
108. Feltéve, hogy az állami beavatkozás megfelel az 5.2.2.1. szakaszban meghatározott feltételeknek, az államilag finanszírozott hálózatnak a következő feltételeket kell megvalósítania:
- a) a letöltési sebességet legalább megháromszorozni a meglévő hálózathoz képest;
 - b) legalább 1 Gbps letöltési sebességet és legalább 150 Mbps feltöltési sebességet kell biztosítania;
 - c) jelentős új infrastrukturális beruházást kell bemutatnia, amely jelentős új képességeket hoz létre a piacon⁷⁵.

5.2.3.2 Minőségi ugrás – Mobil hozzáférési hálózatok

109. Az államilag finanszírozott mobilhálózatnak olyan minőségi ugrást kell biztosítania a mobilszolgáltatás rendelkezésre állása, kapacitása, sebessége és versenye tekintetében, amely elősegítheti új, innovatív szolgáltatások bevezetését⁷⁶.
110. Amint az a 2.3.2. szakaszban szerepel, az egyes új IMT-szabványokra való átállás általában fokozatosan növekedő jellegű. Két teljes, egymást követő IMT-szabvány

⁷⁵ Lásd a 68. lábjegyzetet.

⁷⁶ Idetartozhatnak olyan új szolgáltatások, például összekapcsolt és automatizált mobilitás, amelyek állami beavatkozás nélkül nem lettek volna lehetségesek.

között léteznek fokozatosan növekvő hibrid rendszerek, amelyek általában jobban teljesítenek, mint elődjük. Például a 4G LTE cellás hírközlő rendszer több szempontból felülmúlta a 4G-t, és az önálló 5G nagyobb teljesítményre képes, mint a nem önálló 5G. Hasonlóképpen, minden új IMT-szabvány új képességeket biztosított⁷⁷. Míg az IMT-szabványok mindegyike nyújt mobil hangátviteli szolgáltatásokat, csak a legújabb IMT-szabványok képesek jól teljesítő mobil széles sávú szolgáltatásokat nyújtani, beleértve az alacsonyabb késleltetést és nagyobb átviteli kapacitást.

111. Mivel az új képességek biztosításához több kapacitásra van szükség, az IMT-szabványok új frekvenciákat igényelnek. Mivel a frekvenciák szűkös erőforrást jelentenek, az Unióban az ilyen frekvenciák mobilszolgáltatások nyújtására történő kijelölésére árverés vagy más versenyeztetési kiválasztási eljárás alapján kerül sor, díjfizetés ellenében. Amennyiben a spektrumelosztási folyamat eredményeként új IMT-szabvány kerül bevezetésre, várható, hogy az ezen technológiát alkalmazó mobilhálózatok a meglévő mobilhálózatokhoz képest jelentős új képességeket fognak biztosítani. A mobilszolgáltatók csak akkor hajlandók arra, hogy jelentős kezdeti költségeket vállaljanak az új IMT-szabványt támogató új spektrumhasználati jogok megszerzésével kapcsolatban, ha arra számíthatnak, hogy az új IMT-szabvány magasabb szintű képességeket fog kínálni, amelyek garantálják számukra, hogy idővel megtérülnek az ilyen beruházások. Ennek alapján a Bizottság elfogadta, hogy a 4G hálózatok előző generációkhoz viszonyított kiegészítő jellemzői minőségi ugrást jelentsenek⁷⁸. Hasonlóképpen, az 5G hálózatok és különösen az önálló 5G hálózatok általában további funkcionális képességekkel rendelkeznek, mint amilyen például a nagyon alacsony késleltetés, a nagy fokú megbízhatóság, valamint annak lehetősége, hogy a hálózat egy részét egy bizonyos használatra tartsák fenn és bizonyos minőségű szolgáltatást biztosítsanak. Ezek a jellemzők lehetővé teszik az 5G hálózatok és különösen az önálló 5G hálózatok számára, hogy új szolgáltatásokat (például egészség-nyomonkövetés és segélyhívó szolgálatok, gyári gépek valós idejű ellenőrzése, intelligens hálózatok a megújuló energiagazdálkodáshoz, összekapcsolt és automatizált mobilitás, pontos hibafelderítés és gyors beavatkozás) támogassanak, és ezáltal minőségi ugrást biztosítsanak a korábbi mobilgenerációkhoz képest. Az új generációs mobiltechnológiák (pl. 6G) a jövőben várhatóan továbbfejlesztett képességekkel rendelkeznek majd.

5.2.3.3 Minőségi ugrás – Felhordó hálózatok

112. Az államilag finanszírozott felhordó hálózatnak minőségi ugrást kell biztosítania a meglévő hálózat(ok)hoz képest. A minőségi ugrás akkor biztosított, ha az állami beavatkozás eredményeként a támogatott felhordó hálózat jelentős beruházást jelent a felhordó infrastruktúrába, és megfelelően támogatja a helyhez kötött vagy mobil hozzáférési hálózatok növekvő igényeit. Ez az eset állhat fenn akkor, ha az államilag finanszírozott felhordó hálózat – a meglévő(k)től eltérően – száloptikás vagy más olyan technológiákon alapul, amelyek ugyanolyan teljesítményszintet képesek biztosítani, mint az optikai szál. Amennyiben a meglévő hálózatok száloptikásak vagy hasonlóan teljesítő technológiákon alapul(nak), minőségi ugrás érhető el például a

⁷⁷ Lásd még a 27. lábjegyzetet.

⁷⁸ Lásd például: a Bizottság C(2020) 8939 final határozata (2020. december 16.) az SA.54684. számú – Németország – Nagy kapacitású mobil infrastruktúra kiépítése Brandenburgban ügyben (HL C 60., 2021.2.19., 2. o.).

felhordó kapacitás megfelelő méretezésével, amely a célterületek sajátosan alakuló helyzetétől függ.

113. Ha az állami beavatkozás a felhordó és a hozzáférési (helyhez kötött vagy mobil) hálózatokra egyaránt kiterjed, a felhordó hálózatot úgy kell méretezni, hogy az képes legyen kielégíteni a hozzáférési hálózatok igényeit.
114. A tagállamnak a technológiasemlegesség elvével összhangban a legmegfelelőbb technológiákat kell kiválasztania, figyelembe véve a célterületek jellemzőit és szükségleteit, különösen akkor, ha a száloptikás vagy hasonlóan teljesítő hálózatok műszakilag vagy gazdaságilag nem életképesek.

5.2.4 A támogatás arányossága

115. A tagállamoknak igazolniuk kell, hogy a támogatás arányban áll a megoldandó problémával. A tagállamoknak lényegében bizonyítaniuk kell, hogy ugyanazt magatartásváltozást kevesebb támogatással és kevesebb torzulással nem érnék el. A támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha az összeg a szükséges minimumra korlátozódik és a verseny lehetséges torzulásai az ezen szakaszban foglalt elveknek megfelelően minimálisra csökkennek.

5.2.4.1 Versenyeztetési kiválasztási eljárás

116. Az állami támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha annak összege a támogatott gazdasági tevékenység megvalósulásához szükséges minimumra korlátozódik.
117. Az alkalmazandó közbeszerzési szabályok sérelme nélkül a támogatást nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenyeztetési kiválasztási eljárás alapján kell odaítélni, a közbeszerzés elveivel összhangban⁷⁹. A támogatásnak tiszteletben kell tartania a technológiasemlegesség 5.2.4.2. szakaszban meghatározott elvét is.
118. Az állami támogatás akkor tekinthető úgy, hogy arányos és a szükséges minimális összegre korlátozódik, ha megfelelő számú résztvevőt vonzó versenyeztetési kiválasztási eljárás keretében ítélik oda. Amennyiben a résztvevők vagy a támogatható ajánlatok száma nem elegendő, a tagállamnak független könyvvizsgálót kell megbíznia a nyertes ajánlat értékelésével (beleértve a költségszámításokat).
119. A körülményektől függően különböző eljárások lehetnek megfelelőek. A nagy műszaki összetettségű beavatkozások esetében például a tagállamok dönthetnek úgy, hogy a beavatkozás legmegfelelőbb kialakításának biztosítása érdekében versenypárbeszédet folytatnak a potenciális ajánlattevőkkel.
120. A tagállamnak biztosítania kell a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat⁸⁰ kiválasztását. E célból a tagállamnak objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes minőségi odaítélési szempontokat kell megállapítania, és előzetesen meg kell határoznia az egyes szempontok relatív súlyozását.

⁷⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.) és az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.).

⁸⁰ A közbeszerzési elvekkel összhangban.

121. A minőségi odaítélési szempontok közé tartozhat többek között a hálózat teljesítménye (beleértve a biztonságát), a területi lefedettség, hogy a technológiai megközelítés mennyire időtálló, a javasolt megoldás versenyre gyakorolt hatása (beleértve a nagykereskedelmi hozzáférési és egyéb feltételeket és az árképzést)⁸¹, valamint a tulajdonlás teljes költsége⁸².
122. A tagállamok mérlegelhetik, hogy további elsőbbségi pontokat adnak a hálózat éghajlatváltozásra gyakorolt hatásaival és környezeti teljesítményével kapcsolatos kritériumok tekintetében⁸³, a hálózat klímasemlegességi jellemzői, többek között szénlábnyoma, illetve a hálózatnak a természeti tőke fő elemeire, azaz a levegőre, a vízre, a talajra és a biológiai sokféleségre gyakorolt hatása tekintetében. A tagállamok a kiválasztott ajánlattevőre arányos kockázatsökkentő intézkedések végrehajtására vonatkozó kötelezettségeket is róhatnak abban az esetben, ha a hálózat negatív hatást gyakorolhat a környezetre.
123. Amennyiben a támogatást versenyeztetési kiválasztási eljárás nélkül ítélik oda annak a hatóságnak, amely a széles sávú hálózatot közvetlenül vagy belső gazdálkodó egységen keresztül (közvetlen beruházási modell) kiépíti és nagykereskedelmi szinten⁸⁴ irányítja, a tagállamnak hasonlóképpen meg kell indokolnia a hálózatra és a technológiai megoldásra vonatkozó döntését⁸⁵.
124. A hálózattervezés, -kiépítés vagy -üzemeltetés ilyen hatóság vagy belső gazdálkodó egység általi, harmadik fél részére történő koncesszióba adásának vagy egyéb módon harmadik félre bízásának nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenyeztetési kiválasztási eljárás alapján kell történnie. Az eljárásnak összhangban kell lennie a közbeszerzés elveivel, a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlaton kell alapulnia, és tiszteletben kell tartania a technológiasemlegesség elvét, az alkalmazandó közbeszerzési szabályok sérelme nélkül.

⁸¹ A teljes körű és hatékony átengedést lehetővé tevő hálózati topológiákra például főszabályként indokolt több elsőbbségi pontot adni.

⁸² A tulajdonlás teljes költségét (TCO) például a vállalatok akkor veszik figyelembe, amikor eszközökbe kívánnak befektetni. A TCO magában foglalja az induló beruházást, valamint a hosszú távú összes közvetlen és közvetett költséget. Bár az induló beruházás összegét könnyű meghatározni, a vállalatok legtöbbször igyekeznek elemezni az összes olyan potenciális költséget, amely az eszköz élettartama alatt a kezelésével és karbantartásával összefüggésben náluk felmerül, és amely jelentős hatással lehet a beruházásra vonatkozó döntésre.

⁸³ Például a beruházás energiafogyasztásának vagy életciklusának hatásai, figyelembe véve a jelentős károkozás elkerülését célzó elvvel kapcsolatos kritériumokat, amelyeket a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról szóló, 2020. június 18-i (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletben vezettek be (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

⁸⁴ A támogatás kedvezményezettje „végső kiskereskedőként” akkor nyújthat kiskereskedelmi szolgáltatásokat, ha a piac nem gondoskodik e szolgáltatások nyújtásáról. Lásd: a Bizottság C(2019) 8069 final határozata (2019. november 15.) az SA.54472. (2019/N.) számú – Írország – National Broadband Plan ügyben (HL C 7., 2020.1.10., 1. o.).

⁸⁵ Lásd: a Bizottság C(2018) 6613 final határozata (2018. október 12.) az SA.49614. (2018/N.) számú – Litvánia – Az új generációs hozzáférési infrastruktúra fejlesztése – RAIN 3 ügyben (HL C 424., 2018.11.23., 8. o.); a Bizottság C(2016) 3931 final határozata (2016. június 30.) az SA.41647. számú – Olaszország – Strategia Banda Ultralarga ügyben (HL C 258., 2016.7.15., 4. o.); a Bizottság C(2019) 6098 final határozata (2019. augusztus 20.) az SA.52224. számú – Ausztria – Széles sávú projekt Karintiában ügyben (HL C 381., 2019.11.8., 7. o.).

5.2.4.2 Technológiasemlegesség

125. A technológiasemlegesség elve megköveteli, hogy egy állami beavatkozás ne részesítsen előnyben vagy zárjon ki egyetlen konkrét technológiát sem, sem a kedvezményezettek kiválasztása, sem a nagykereskedelmi hozzáférés biztosítása során. Mivel különféle technológiai megoldások léteznek, a közbeszerzési eljárásnak nem szabadna előnyben részesítenie vagy kizárnia egyetlen adott technológiát vagy hálózati platformot sem. Az ajánlattevőket indokolt feljogosítani arra, hogy az előírt szolgáltatásokhoz olyan technológiák felhasználását vagy összekapcsolását javasolhassák, amely a megítélésük szerint erre a legalkalmasabb. Ez nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy az eljárást megelőzően meghatározzák a kívánt teljesítményt, beleértve a hálózatok energiahatékonyágát, és objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján elsőbbségi pontokat ítéljenek oda a legmegfelelőbb technológiai megoldás vagy technológiai megoldások kombinációja számára az 5.2.4.1. szakasszal összhangban. Az államilag finanszírozott hálózatnak tisztességes és megkülönböztetésmentes feltételek mellett kell hozzáférést biztosítania minden hozzáférést igénylő számára, függetlenül az alkalmazott technológiától.

5.2.4.3 A meglévő infrastruktúra használata

126. A meglévő infrastruktúra használata az egyik fő tényező az új széles sávú hálózatok kiépítési összköltségének csökkentése és a környezetre gyakorolt negatív hatásának mérséklése szempontjából.
127. A tagállamoknak ösztönözniük kell a versenyeztetési kiválasztási eljárásban részt venni kívánó vállalkozásokat a rendelkezésre álló, meglévő infrastruktúra használatára. A tagállamoknak arra is ösztönözniük kell ezeket a vállalkozásokat, hogy nyújtsanak részletes tájékoztatást a tervezett beavatkozás területén lévő, tulajdonukban vagy ellenőrzésük alatt álló⁸⁶ meglévő infrastruktúráról. Ezeket az információkat kellő időben kell benyújtani, hogy azt figyelembe lehessen venni az ajánlatok elkészítése során. Ha – egyéb tényezők mellett – a beavatkozási terület nagyságát, az információk könnyű elérhetőségét és a rendelkezésre álló időt figyelembe véve ez arányosnak minősül, a tagállamok ezen információk biztosítását a kiválasztási eljárásban való részvétel feltételeként kellene előírniuk⁸⁷. Az információk különösen az alábbiakat foglalhatják magukban: a) az infrastruktúra földrajzi elhelyezkedése és útvonala, b) az infrastruktúra típusa és aktuális felhasználása, c) egy kapcsolattartó pont, valamint d) adott esetben⁸⁸ a használati feltételek.

⁸⁶ Olyan infrastruktúra, amelyhez joguk van hozzáférést nyújtani harmadik felek számára.

⁸⁷ Lásd az SA.40720. (2006/N) számú National Broadband Scheme for the UK for 2016-2020 ügyben hozott bizottsági határozat (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.) (115) és (116) preambulumbekzdését, amely szerint az egyesült királyságbeli hatóságok magatartási kódex elfogadására kötelezték valamennyi ajánlattevőt. A magatartási kódex normákat határozott meg a következőkre vonatkozóan: i) a benyújtandó információk részletezettségi szintje; ii) az információk benyújtásának időkeretei; iii) a titoktartási megállapodás elfogadható feltételei; valamint iv) azon kötelezettség, hogy az infrastruktúrát más ajánlatokban való felhasználásra is elérhetővé teszik. Ha az ajánlattevők nem felelnek meg a magatartási kódex feltételeinek, kizárják őket a közbeszerzésből.

⁸⁸ Ilyen eset lehet különösen az, amikor az (EU) 2018/1972 iányelv alapján a nemzeti szabályozó hatóságok vagy más illetékes hatóságok által előírt szabályozási kötelezettségek révén már vannak ilyen feltételek, és egy korábbi állami támogatási határozat már rendelkezett a hozzáférésről, vagy ha van nagykereskedelmi hozzáférésre vonatkozó kereskedelmi ajánlat.

128. A tagállamoknak a beavatkozási területen már meglévő, széles sávú hálózatok kiépítése céljából használható infrastruktúrákról rendelkezésükre álló⁸⁹ összes információt elérhetővé kell tenniük. A Bizottság ösztönzi a tagállamokat a 2014/61/EU irányelv 4. cikke (2) bekezdésének megfelelő egyablakos információs pontok alkalmazására.

5.2.4.4 Nagykereskedelmi hozzáférés

129. A finanszírozott hálózatokhoz harmadik felek számára biztosított hatékony nagykereskedelmi hozzáférés minden állami támogatási intézkedés elengedhetetlen feltételét képezi. A nagykereskedelmi hozzáférés mindenképp lehetővé teszi a harmadik fél vállalkozások számára, hogy felvegyék a kiválasztott ajánlattevővel a versenyt, erősítve ezzel a választékot és a versenyt az intézkedés hatálya alá tartozó területeken. A nagykereskedelmi hozzáférés segítségével elkerülhető a regionális szolgáltatási monopóliumok kialakulása is. Azáltal, hogy lehetővé teszi a verseny fejlődését a célterületen, e hozzáférés hosszú távon biztosítja a piac fejlődését is e területen. Ez a hozzáférés nem függ az (EU) 2018/1972 irányelv III. fejezete szerinti előzetes piacelemzéstől. Mindenesetre az államilag támogatott hálózatra vonatkozóan előírt nagykereskedelmi hozzáférési kötelezettségek típusát indokolt összhangba hozni az ágazati szabályozásban meghatározott hozzáférési kötelezettségek portfóliójával. Mivel azonban a támogatás kedvezményezettjei nemcsak saját forrásaikat, hanem állami forrásokat is használnak a hálózat kiépítéséhez, indokolt a nemzeti szabályozó hatóságok által a jelentős piaci erejű vállalkozások számára előírtnál szélesebb körű nagykereskedelmi hozzáférési termékeket kínálniuk. Az ilyen nagykereskedelmi hozzáférést a megfelelő szolgáltatások nyújtásának megkezdése előtt a lehető leghamarabb, és amennyiben a hálózatüzemeltető kiskereskedelmi szolgáltatásokat is kíván nyújtani, legalább 6 hónappal e kiskereskedelmi szolgáltatások megkezdése előtt indokolt biztosítani.
130. Az államilag finanszírozott hálózatnak tisztességes és megkülönböztetésmentes feltételek mellett tényleges hozzáférést kell biztosítani a vállalkozások számára. Ez szükség esetén együtt járhat a meglévő infrastruktúra korszerűsítésével és kapacitásának növelésével, valamint elegendő új infrastruktúra (például elegendő számú hálózat és különböző hálózati topológiák kiszolgálásához elegendően nagy alépítmények)⁹⁰ kiépítésével.
131. A tagállamoknak a versenyeztetési kiválasztási eljárás dokumentumaiban fel kell tüntetniük a nagykereskedelmi hozzáférési termékek feltételeit és árait, és ezeket az információkat nemzeti vagy regionális szinten átfogó weboldalon közzé kell tenniük. A nyilvánosság számára indokolt lehetővé tenni a korlátozás nélküli hozzáférést a weboldalhoz, ideértve az előzetes felhasználói regisztráció nélküli hozzáférést is.

⁸⁹ Az ilyen információkhoz való hozzáférés a vonatkozó szabályok értelmében korlátozható. Például a 2014/61/EU irányelv hatálya alá tartozó fizikai infrastruktúrára vonatkozó információkhoz való hozzáférés a hálózatok biztonságára és integritására, a nemzetbiztonságra, a közegészségre és a közbiztonságra, a bizalmas adatkezelésre, illetve a működési és üzleti titkokra tekintettel korlátozható.

⁹⁰ Ez a beavatkozás típusától függően a következőket foglalhatja magában: megfelelő méretű alépítmények, elegendő számú sötétszál, oszlopok, tartóoszlopok, tornyok típusa és korszerűsítése, utcai szekrények típusa és mérete a tényleges átengedés biztosítása érdekében stb. Lásd: a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.) és a Bizottság C(2019) 8069 final határozata (2019. november 15.) az SA.54472. (2019/N.) számú – Írország – National Broadband Plan ügyben (HL C 7., 2020.1.10., 1. o.).

132. A nagykereskedelmi hozzáférés hatékonysága és a hozzáférést igénylő szolgáltatásnyújtásának lehetővé tétele érdekében nagykereskedelmi hozzáférést kell biztosítani a hálózat olyan részeihez is, amelyeket nem államilag finanszíroztak, vagy amelyeket a támogatás kedvezményezettje esetleg nem épített ki⁹¹.

5.2.4.4.1 Nagykereskedelmi hozzáférési feltételek

133. A virtuális átengedésen (VULA) alapuló hozzáférés kivételével minden aktív termék esetében legalább 10 évig biztosítani kell a tényleges nagykereskedelmi hozzáférést.
134. A VULA alapján történő hozzáférést azon infrastruktúra élettartamával megegyező időtartamra kell biztosítani, amelynek a VULA a helyettesítője⁹².
135. Az új infrastruktúrához (például alépítményekhez, oszlopokhoz, szekrényekhez vagy sötétszálhoz) való hozzáférést az érintett hálózati elem teljes élettartamára biztosítani kell⁹³. Ha az állami támogatást új infrastruktúrára nyújtják, az infrastruktúrának elég nagynek kell lennie ahhoz, hogy kiszolgálja a hozzáférést igénylők jelenlegi és változó igényeit⁹⁴. Ez kiegészíti és nem érinti a nemzeti szabályozó hatóság által előírható szabályozási kötelezettségeket.
136. A tagállamoknak konzultálniuk kell a nemzeti szabályozó hatóságokkal a nagykereskedelmi hozzáférési termékekről, a feltételekről és az árképzésről. A Bizottság arra ösztönzi a nemzeti szabályozó hatóságokat, hogy nyújtsanak iránymutatást az 5.2.4.6. szakaszban foglaltaknak megfelelően.
137. Azonos hozzáférési feltételeket kell alkalmazni az államilag támogatott hálózat egészére, beleértve a hálózatok azon részeit is, ahol a meglévő infrastruktúrát használják. A hozzáférési kötelezettségeket az államilag támogatott hálózat tulajdonosának, kezelőjének vagy üzemeltetőjének megváltozásától függetlenül érvényesíteni kell.
138. Amennyiben saját forrásokat használnak fel, a támogatás kedvezményezettje vagy az államilag finanszírozott hálózathoz csatlakozó hozzáférést igénylők dönthetnek úgy, hogy kiterjesztik hálózataikat a célterületen kívüli szomszédos területekre is. A hozzáférést igénylők a nagykereskedelmi nyílt hozzáférési kötelezettségek alapján végezhetik el e kiterjesztést. Amennyiben nem kapcsolódnak a támogatás kedvezményezettjéhez, a szomszédos területekre történő ilyen kiterjesztéseket

⁹¹ A hatékony hozzáférés például azzal jár, hogy az aktív berendezésekhez akkor is megfelelő nagykereskedelmi hozzáférést biztosítanak, ha csak az infrastruktúra részesül finanszírozásban.

⁹² Mivel ebben a konkrét esetben a VULA az új infrastruktúra számára történő fizikai átengedés helyettesítője, az új infrastruktúrára vonatkozó szabályok érvényesek.

⁹³ Lásd: a Bizottság C(2019) 8069 final határozata (2019. november 15.) az SA.54472. (2019/N.) számú – Írország – National Broadband Plan ügyben (HL C 7., 2020.1.10., 1. o.). Amennyiben a támogatás kedvezményezettje úgy dönt, hogy a támogatott infrastruktúra élettartamának vége előtt korszerűsíti vagy kicseréli az infrastruktúrát, a támogatás kedvezményezettjének továbbra is hozzáférést kell biztosítania az új infrastruktúrához az eredeti infrastruktúra tekintetében előírt irányított teljes időtartamra.

⁹⁴ Például és a hálózat sajátosságaitól függően, ahol új alépítményeket építenek az optikai szálak befogadására, azoknak legalább három független optikai kábelt ki kell szolgáltatniuk, amelyek mindegyike több optikai szálal foglal magában, és így több vállalkozást is kiszolgálhat. Amennyiben a meglévő infrastruktúrát kapacitáskorlátok jellemzik, és nem tud hozzáférést biztosítani legalább három független optikai kábelhez, az érkezési sorrend elve alapján az államilag finanszírozott hálózat üzemeltetőjének a kapacitás legalább 50 %-át (különösen a sötétszálal) ajánlott a hozzáférést igénylők rendelkezésére bocsátania.

korlátlanul végrehajthatják. Akkor tekinthető úgy, hogy a hozzáférést igénylő nem kapcsolódik a támogatás kedvezményezettjéhez, ha nem képezik ugyanazon csoport részét és nem rendelkeznek részesedéssel egymás vállalkozásaiban. A támogatás kedvezményezettjei általi kiterjesztések a következő együttes biztosítékok mellett engedélyezhetők:

- a) a nyilvános konzultáció során (lásd az 5.2.2.4.2. szakaszt) a tagállamnak jeleznie kell, hogy a magánkiterjesztések egy későbbi szakaszban megengedettek, és érdemi információkat kell szolgáltatnia az ilyen kiterjesztések lehetséges kiterjedéséről;
- b) a szomszédos területekre történő kiterjesztés csak az államilag finanszírozott hálózat üzembe helyezését követő 2 év elteltével lehetséges az alábbi helyzetek valamelyikében :
 - (i) a nyilvános konzultáció során az érdekelt felek bizonyítják, hogy a tervezett kiterjesztés azzal a veszéllyel járna, hogy belépne egy olyan szomszédos területre, amelyet már legalább két, az államilag finanszírozott hálózathoz hasonló sebességet biztosító független hálózat kiszolgál;
 - (ii) a szomszédos területen legalább egy olyan hálózat van, amely az államilag finanszírozott hálózat sebességéhez hasonló sebességet biztosít, és amely kevesebb mint 5 évvel az államilag finanszírozott hálózat előtt kezdte meg működését⁹⁵.

139. Amennyiben a nyilvános konzultáció eredményei azt mutatják, hogy fennáll a verseny egyéb jelentős torzulásának kockázata, a támogatás kedvezményezettje általi kiterjesztést meg kell tiltani.

5.2.4.4.2 Nagykereskedelmi hozzáférési termékek

5.2.4.4.2.1 A fehér területeken kiépített, helyhez kötött hozzáférési hálózatok

140. Az államilag finanszírozott hálózatnak biztosítani kell legalább a bitfolyam-hozzáférést, a sötétszálhoz és az infrastruktúrához való hozzáférést, beleértve az utcai szekrényeket, oszlopokat, tartóoszlopokat, tornyokat és alépítményeket.

141. Emellett a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az államilag finanszírozott hálózat legalább fizikai átengedést vagy VULA-t biztosítson. Ahhoz, hogy alkalmas nagykereskedelmi hozzáférési terméknek minősüljön, minden VULA-terméket a nemzeti szabályozó hatóságnak vagy más illetékes hatóságnak előzetesen jóvá kell hagynia.

5.2.4.4.2.2 A szürke és fekete területeken kiépített, helyhez kötött hozzáférési hálózatok

142. Az államilag finanszírozott hálózatnak biztosítani kell legalább a) a 140. pontban említett nagykereskedelmi hozzáférési termékeket, és b) a fizikai átengedést.

⁹⁵ Ezek a szabályok az államilag finanszírozott felhordó hálózatokhoz való csatlakozásokra, vagy az olyan államilag finanszírozott mobilhálózatokra is vonatkoznak, amelyeket utóbb olyan területekre belépő, helyhez kötött vezeték nélküli hozzáférési szolgáltatásokra használnak, amelyeket már más helyhez kötött hálózat lefed.

143. A tagállamok helyénvalónak tarthatják a fizikai átengedés megkövetelése helyett a VULA biztosításának előírását. Ebben az esetben a tagállamoknak jelezniük kell, hogy el kívánnak térni a fizikai átengedésre vonatkozó kötelezettségtől, és döntésüket a nyilvános konzultáció során indokolniuk kell. A tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a fizikai átengedésnek a VULA biztosításával való felváltása – figyelembe véve a nyilvános konzultáció eredményét, valamint a piac és az érintett terület jellemzőit⁹⁶ – nem jár a verseny indokolatlan torzításával. Ennek alapján a Bizottság értékelni fogja, hogy a VULA fizikai átengedés helyetti biztosítása garantálja-e a támogatás arányosságát.

5.2.4.4.2.3 Mobil hozzáférési hálózatok

144. Az államilag finanszírozott hálózatnak a nagykereskedelmi hozzáférési termékek olyan körét kell biztosítania, amely a piac jellemzőit figyelembe véve megfelelő a támogatott hálózathoz való hatékony hozzáférés biztosításához. Ez magában foglalja legalább a barangolást, valamint az oszlopokhoz, tartóoszlopokhoz, tornyokhoz és alépítményekhez való hozzáférést. Az államilag finanszírozott hálózatnak biztosítania kell a mobilhálózatok fejlettebb tulajdonságainak⁹⁷, például az 5G-nek és a mobilhálózatok jövőbeli generációinak a kiaknázásához⁹⁸ szükséges hozzáférési termékeket, amint ezek elérhetővé válnak.

5.2.4.4.2.4 Felhordó hálózatok

145. Az államilag finanszírozott hálózatnak legalább egy aktív szolgáltatást, valamint az oszlopokhoz, tartóoszlopokhoz, tornyokhoz, alépítményekhez és sötétszálakhoz való hozzáférést biztosítania kell.
146. Amennyiben ez a tisztességes és megkülönböztetésmentes feltételek melletti tényleges hozzáféréshez szükséges, a tagállamoknak új infrastruktúra létrehozását lehetővé tevő elegendő kapacitás biztosítását kell előírni (ilyen infrastruktúra például az olyan alépítmény, amelynek mérete képes biztosítani a minden hozzáférést igénylő előrelátható igényeinek kielégítéséhez szükséges száloptika elhelyezését).

5.2.4.4.3 Észszerű igényen alapuló nagykereskedelmi hozzáférés

147. Az 5.2.4.4.2. szakaszban meghatározott feltételek alóli kivételként a tagállamok a hozzáférést igénylőktől érkező észszerű igény eseteire korlátozhatják egyes nagykereskedelmi hozzáférési termékek nyújtását, ha e termékek biztosítása aránytalanul megnövelné a beruházási költségeket anélkül, hogy jelentős előnyöket biztosítana a verseny fokozása szempontjából.
148. Ahhoz, hogy a Bizottság jóváhagyhassa az ilyen kivételt, a tagállamoknak az adott beavatkozás jellemzőin alapuló indokolást kell benyújtaniuk. Ennek az indokolásnak

⁹⁶ E jellemzők kapcsolódhatnak az elektronikus hírközlési piacokon alkalmazandó előzetes szabályozáshoz, a meglévő piaci szereplők (kizárólag nagykereskedelmi vagy vertikálisan integrált széles sávú szolgáltatók) üzleti modelljéhez, az állami támogatási intervenciók projekt méretéhez, az érintett tagállamban a fizikai átengedés alkalmazásához stb.

⁹⁷ Ilyen például a többüzemeltetős hozzáférési hálózat (MORAN), a többüzemeltetős törzshálózat (MOCN), a hálózatszelektelés.

⁹⁸ A támogatás odaítélésekor a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a tartóoszlopokkal és tornyokkal biztosítható legyen az ilyen hozzáférés megadása, figyelembe véve a jelenlegi és alakuló piaci struktúrát.

megfelelően alátámasztott és objektív kritériumokon kell alapulnia, mint például az érintett területek alacsony népsűrűsége, a célterület mérete vagy a támogatás kedvezményezettjeinek mérete⁹⁹. A tagállamoknak minden egyes nem biztosított hozzáférési termék esetében részletes és objektív költségszámításokkal kell bizonyítaniuk azt, hogy az adott termék biztosítása a beavatkozás költségének aránytalan megnövekedésével járna.

149. A hozzáférést igénylőtől érkező igény akkor tekinthető észszerűnek, amennyiben a) a hozzáférést igénylő üzleti tervet készít, amely indokolja az államilag támogatott hálózaton a termék fejlesztését; és b) ugyanazon a földrajzi területen másik vállalkozás nem kínál hasonló hozzáférési terméket a sűrűbben lakott területeken érvényes árakon¹⁰⁰.
150. Amennyiben a hozzáférés iránti kérelem észszerű, a hozzáférés iránti kérelem teljesítésének többletköltségét a támogatás kedvezményezettjének kell viselnie.

5.2.4.4.4 A nagykereskedelmi hozzáférés ára

151. A nagykereskedelmi hozzáférési termékek árának meghatározásakor a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az egyes termékek nagykereskedelmi hozzáférési ára az alábbi referenciaértékek és árazási elvek egyikén alapuljon:
- a) a tagállam más összehasonlítható, versenyképesebb területein érvényesülő, közzétett nagykereskedelmi árak átlaga;
 - b) a nemzeti szabályozó hatóság által az érintett piacok és szolgáltatások vonatkozásában már meghatározott, illetve elfogadott árak;
 - c) költségalapú árképzés vagy az ágazati szabályozási kerettel összhangban meghatározott módszertan.
152. A nemzeti szabályozó hatósággal konzultálni kell a nagykereskedelmi hozzáférési termékekről és a nagykereskedelmi hozzáférés feltételeiről, beleértve az árakat és a kapcsolódó vitákat is, az 5.2.4.6. szakaszban meghatározottak szerint.

⁹⁹ Lásd például: a Bizottság C(2011) 7285 final határozata (2011. október 19.). az N 330/2010. számú – Franciaország – Program national „Très Haut Débit” – Volet B ügyben (HL C 364., 2011.12.14., 2. o.); a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.).

¹⁰⁰ A Bizottság az arányosság elemzése keretében egyéb feltételeket is elfogadhat, az ügy jellemzőire és az átfogó mérlegelésre tekintettel. Lásd például: a Bizottság C(2011) 7285 final határozata (2011. október 19.). az N 330/2010. számú – Franciaország – Program national „Très Haut Débit” – Volet B ügyben (HL C 364., 2011.12.14., 2. o.); a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.). A feltételek teljesülése esetén az adott piacon szokásos időn belül indokolt hozzáférést biztosítani. Konfliktus esetén a támogatást nyújtó hatóságnak a nemzeti szabályozó hatóságtól vagy más illetékes nemzeti szervtől ajánlott tanácsot kérnie.

5.2.4.4.5 Visszakövetelés

153. A helyhez kötött és a mobilhálózatok kiépítését támogató állami beavatkozás támogatási összegét gyakran előzetesen állapítják meg, hogy fedezzék a támogatott infrastruktúra élettartama alatt várható finanszírozási hiányt.
154. Ebben az esetben, mivel a jövőbeli költségek és bevételek általában bizonytalanok, a tagállamoknak indokolt szorosan nyomon követniük minden egyes államilag finanszírozott projekt végrehajtását¹⁰¹ a támogatott infrastruktúra teljes élettartama alatt, és visszakövetelési mechanizmust előírniuk. Ez a mechanizmus lehetővé teszi azon információk megfelelő figyelembevételét, amelyeket a támogatás kedvezményezettje az állami támogatás igénylésekor nem tudott figyelembe venni az eredeti üzleti tervben. Azok a tényezők, amelyek hatással lehetnek a projekt jövedelmezőségére, és amelyeket nehéz, sőt lehetetlen kellő pontossággal előre meghatározni, például a következők lehetnek: a) a hálózat tényleges kiépítési költségei; b) az alapszolgáltatásokból származó tényleges bevételek; c) a ténylegeshasználatbavétel; és d) a nem alapszolgáltatásokból származó tényleges bevételek¹⁰².
155. A tagállamoknak visszakövetelési mechanizmust kell alkalmazniuk a támogatott infrastruktúra élettartama alatt, ha a projekt támogatási összege meghaladja a 10 millió EUR-t. A tagállamoknak átláthatóan és egyértelműen meg kell határozniuk a mechanizmus szabályait a versenyeztetési kiválasztási eljárás dokumentációjában.
156. Nincs szükség visszakövetelésre abban az esetben, ha a projektet olyan közvetlen beruházási modell segítségével valósítják meg, amelyben az állami tulajdonban lévő, kizárólag nagykereskedelmi hálózatot a hatóság azzal az egyedüli céllal építi ki és üzemelteti, hogy tisztességes és megkülönböztetésmentes hozzáférést biztosítson valamennyi vállalkozás számára¹⁰³.
157. Mivel különböző tényezők pozitív vagy negatív hatással lehetnek a támogatás kedvezményezettjének üzleti tervére, a visszakövetelési mechanizmust célszerű úgy kialakítani, hogy az mérlegelje és egyensúlyba hozza a következő két célkitűzést: a) ajánlott lehetővé tennie a tagállam számára, hogy visszaszerezze az észszerű nyereséget meghaladó összegeket¹⁰⁴; b) indokolt, hogy ne veszélyeztesse a

¹⁰¹ Ez magában foglalja az állami támogatási program szerinti egyedi támogatásokat is.

¹⁰² Például egy visszakövetelési mechanizmus segíthet az észszerűen vártnál a többek között a következő okokból magasabb nyereség visszafizettetésében: i. a széles sávú termékek tervezettnél nagyobb mértékű használatbavétele, ami további nyereséget és kisebb beruházási hiányt eredményez; és ii. az előre jelzettnél magasabb bevételek a nem széles sávú termékekből, ami további nyereséget és kisebb beruházási hiányt eredményez (például új nagykereskedelmi hozzáférési termékekből származó bevételek). Lásd: a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.).

¹⁰³ A visszakövetelési mechanizmus más esetekben, például bizonyos állami tulajdonlási modellek esetében is szükséges lehet. Lásd például: a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA 40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.).

¹⁰⁴ Észszerű nyereség alatt azt a tőke megtérülési rátát kell érteni, amelyet egy átlagos vállalat megkövetelne, figyelembe véve a széles sávú ágazatra jellemző kockázat szintjét és a nyújtott szolgáltatások típusát. Az elvárt tőke megtérülési ráta jellemzően a súlyozott átlagos tőke költség (WACC) segítségével határozható meg.

vállalkozásoknak a versenyeztetési kiválasztási eljárásban való részvételre¹⁰⁵ és a hálózat kiépítése során a költséghatékonyságra (hatékonyságnövelésre) törekvésre való ösztönöztséget. A két célkitűzés megfelelő egyensúlyának elérése érdekében a tagállamoknak indokolt kritériumokat bevezetniük a hatékonyságjavulás ösztönzése érdekében¹⁰⁶.

158. Az ösztönző összeget úgy kell megállapítani, hogy ne haladja meg az észszerű nyereség 30 %-át. Ajánlott, hogy a tagállamok ne követeljék vissza az említett küszöbértéket kitevő vagy az alatti többletnyereséget (vagyis az ösztönző összeggel megnövelt észszerű nyereséget)¹⁰⁷. A küszöbértéket meghaladó nyereséget a támogatás kedvezményezettje és a tagállam között a versenyeztetési kiválasztási eljárás kimeneteléből adódó támogatási intenzitás alapján kell megosztani¹⁰⁸.
159. A visszakövetelési mechanizmusoknak figyelembe kell venniük az államilag finanszírozott hálózatot érintő egyéb ügyletekből származó nyereséget is. Ha például egy vállalatot kifejezetten az államilag finanszírozott hálózat kiépítésére vagy üzemeltetésére hoztak létre, ha e vállalat egy meglévő részvényese a hálózat befejezésétől számított 7 éven belül vagy a támogatás odaítélésétől számított 10 éven belül eladja a vállalatban meglévő részvényeinek összességét vagy egy részét, a tagállamnak vissza kell fizettetnie minden olyan összeget, amellyel az értékesítés árbevétele meghaladja azt az árat, amelyen a jelenlegi részvényes észszerű nyereséget érne el¹⁰⁹.

5.2.4.5 Számviteli szétválasztás

160. Annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás arányos maradjon, és ne vezessen túlkompenzációhoz vagy a nem támogatott tevékenységek kereszttámogatásához, a támogatás kedvezményezettjének biztosítania kell a számviteli szétválasztást, hogy egyértelműen azonosítsák az állami finanszírozással kiépített hálózat kiépítésének és üzemeltetésének költségeit, illetve a hasznosításából származó bevételeket.

5.2.4.6 A nemzeti szabályozó hatóságok, a nemzeti versenyhatóságok, a nemzeti kompetenciaközpontok és a szélessáv-szakértői szolgálatok szerepe

161. A széles sávú hálózatokat támogató legmegfelelőbb állami beavatkozások kialakításában különösen fontos szerepet játszanak a nemzeti szabályozó hatóságok. A nemzeti szabályozó hatóságok az ágazati szabályozás által rájuk ruházott

¹⁰⁵ A versenyeztetési kiválasztási eljárásban való részvétel a várt nyereségtől és veszteségtől függ. Veszteségek keletkezhetnek például akkor, ha az ajánlattevő túl optimistának mutatkozott a széles sávú szolgáltatások nyújtásából származó várható jövőbeli bevételek tekintetében, vagy ha váratlan költségek merülnek fel. Mivel a támogatást nyújtó hatóság nem téríti meg a váratlan veszteségeket, a jövőbeli nyereségre vonatkozó szigorú visszakövetelési mechanizmus növelheti a befektető általános kockázatát, és eltántoríthat a versenyeztetési kiválasztási eljárásban való részvételtől.

¹⁰⁶ A hatékonyság növelése nem ronthatja a nyújtott szolgáltatás minőségét.

¹⁰⁷ Ha az észszerű nyereség 10 %, a maximális ösztönző összeg 3 % lenne.

¹⁰⁸ Például ha az észszerű nyereség 10 % és a 3 %-os maximális ösztönző összeget alkalmazzák, a tagállamoknak a 13 %-ot meg nem haladó nyereséget nem helyénvaló visszafizettetniük. Ha a tényleges nyereség 20 %, 70 %-os támogatási intenzitás mellett a nyereség 13 % és 20 % közötti része a következőképpen oszlik meg: 70 %-át a tagállam, 30 %-át pedig a szélessáv-befektető kapja meg.

¹⁰⁹ Például abban az esetben, ha egy részvényes 40 %-os részesedéssel rendelkezik a kedvezményezett vállalatban, és az észszerű nyereséget diszkontrátaaként alkalmazó vállalat nettó jelenértéke X, akkor ha a részvényes összesen Y összegért értékesíti részesedését, a tagállamnak $Y - 40 \% \cdot X$ összeget kell visszafizettetnie ezzel a részvényessel.

kulcsfontosságú szerep miatt szakmai ismereteket és szakértelmet szereztek, és ők vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy támogassák a hatóságokat az állami beavatkozások kialakításában.

162. A Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy rendszerszinten vonják be a nemzeti szabályozó hatóságokat az állami beavatkozások kialakításába, végrehajtásába és nyomon követésébe, különösen, de nem kizárólag a) a célterületek azonosításába (feltérképezés és nyilvános konzultáció), b) a minőségi ugrással kapcsolatos követelmények teljesítésének értékelésébe, valamint c) a konfliktusrendezési mechanizmusokba, többek között az említett szempontok bármelyikével kapcsolatos viták esetén.
163. Tekintettel a nemzeti szabályozó hatóságok nemzeti piacokkal kapcsolatos különleges szakértelmére, a tagállamoknak konzultálniuk kell a legalkalmasabb nemzeti szabályozó hatóságokkal a következőkről: a) a nagykereskedelmi hozzáférési termékek, feltételek és árképzés (5.2.4.4. szakasz), és b) az előzetes szabályozás hatálya alá tartozó meglévő infrastruktúrák (5.2.4.3. szakasz). Amennyiben a nemzeti szabályozó hatóságra ráruházták a széles sávú hálózatok kiépítésére irányuló állami beavatkozásban való részvételhez szükséges hatásköröket, a tagállamnak legalább 2 hónappal az állami támogatás bejelentése előtt ajánlott részletes leírást küldenie a nemzeti szabályozó hatóságnak a támogatási intézkedésekről, hogy a nemzeti szabályozó hatóságnak észszerű idő álljon rendelkezésére a véleménynyilvánításra.
164. Bevált gyakorlatként – a nemzeti szabályozó hatóságok szabályozási keret szerinti hatásköreinek sérelme nélkül – a nemzeti szabályozó hatóságok iránymutatással szolgálhatnak a helyi hatóságok számára többek között a piacelemzés elvégzéséről, a nagykereskedelmi hozzáférési termékek meghatározásáról és az árképzésről. Ezeknek az iránymutatásoknak ajánlott figyelembe venniük a szabályozási keretet és a Bizottság által kiadott ajánlásokat¹¹⁰.
165. A nemzeti szabályozó hatóságok közreműködésén túl a tagállamok konzultálhatnak a nemzeti versenyhatóságokkal is, például azért, hogy tanácsot kapjanak arról, hogyan teremtsenek a vállalkozások számára egyenlő versenyfeltételeket, és hogyan kerüljék el, hogy az állami források aránytalanul nagy részét egyetlen vállalkozásnak ítéljék oda, megerősítve ezáltal annak (esetlegesen már erőfölényes) piaci helyzetét¹¹¹.

¹¹⁰ Ez növelné az átláthatóságot, enyhítené a helyi hatóságok adminisztratív terheit, és elkerülhetővé tenné, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok egyedi alapon elemezzék az egyes állami támogatási ügyeket.

¹¹¹ Lásd például a francia versenyhatóságnak a Szenátus Gazdasági, Fenntartható Fejlődési és Területfejlesztési Bizottság vélemény iránti kérelmére adott, 2012. január 17-i 12-A-02. sz. véleményét a helyi önkormányzatok nagyon nagy sebességű hálózatok kiépítésébe való bevonásának keretéről [Avis No 12-A-02 du 17 janvier 2012 de l'Autorité de la concurrence relatif à une demande d'avis de la Commission de l'économie), du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit].

166. A tagállamok olyan nemzeti kompetenciaközpontokat hozhatnak létre, mint a szélessáv-szakértői szolgálatok, amelyek segíthetik a hatóságokat a széles sávú hálózatok kiépítését támogató állami beavatkozás kialakításában¹¹².

5.2.5 Átláthatóság, jelentéstétel, a támogatás nyomon követése

167. A tagállamoknak meg kell felelniük a 7. szakaszban meghatározott átláthatósági, jelentéstételi és nyomonkövetési követelményeknek.

5.3 A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások

168. A helyhez kötött és a mobil hálózatok kiépítéséhez nyújtott támogatás negatív hatást gyakorolhat piaci torzulásokban kifejezve, és befolyásolhatja a tagállamok közötti kereskedelmet.
169. A Bizottság a verseny torzulásának és a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a jelentőségét a versenytársakra gyakorolt hatások és a magánberuházások esetleges kizorítása szempontjából értékeli. Az állami támogatás arra is ösztönözheti a helyi szolgáltatókat, hogy a piaci feltételek mellett kínált szolgáltatások helyett inkább az államilag finanszírozott hálózat által kínált szolgáltatásokat vegyék igénybe. Továbbá, amennyiben a támogatás kedvezményezettje valószínűleg a piacon már erőfölényben lévő vállalkozás, vagy az állami beruházás nyomán azzá válhat, a támogatás gyengítheti a versenytársak által rá gyakorolt versenynyomást. Még abban az esetben is, ha a torzulások egyedi szinten korlátozottak tekinthetők, összességükben a támogatási programok továbbra is magas szintű torzuláshoz vezethetnek.

5.4 A támogatás pozitív hatásainak és a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásoknak az összevetése

170. A Bizottság szembeállítja a tervezett támogatásnak a támogatott gazdasági tevékenységekre gyakorolt pozitív hatásait a versenyre és a kereskedelmi feltételekre gyakorolt tényleges és potenciális negatív hatásaival. Ahhoz, hogy az állami támogatás összeegyeztethető legyen a belső piaccal, a pozitív hatásainak meg kell haladniuk a negatív hatásait.
171. Először is, a Bizottság a támogatásnak a támogatott gazdasági tevékenységekre gyakorolt pozitív hatásait fogja értékelni, beleértve a digitális szakpolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulását is. A tagállamnak kontrafaktuális elemzés alapján bizonyítania kell, hogy az intézkedésnek pozitív hatásai vannak ahhoz képest, ami a támogatás nélkül következett volna be. Az 5.2.1. szakasznak megfelelően a pozitív hatások magukban foglalhatják az állami beavatkozás célkitűzéseinek elérését, például egy olyan új hálózat piaci kiépítését, amely növeli a kapacitást és a sebességet, egyúttal pedig alacsonyabb árakat, a végfelhasználók számára bővebb kínálatot, jobb minőséget és innovációt biztosít. Ennek következtében a végfelhasználók jobban

¹¹² Lásd például: a Bizottság K(2008) 6705 határozata (2008. november 5.) az N 237/08. számú – Németország – Széles sávú támogatás Niedersachsenben ügyben (HL C 18., 2009.1.24., 1. o.); a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.); a Bizottság C(2016) 3208 final határozata (2016. május 26.) az SA.40720. (2016/N.) számú – Egyesült Királyság – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 323., 2016.9.2., 2. o.).

hozzáérnek az online forrásokhoz, ami valószínűleg ösztönzi a kereslet élénkülését. Ez végeredményben hozzájárulhat a digitális egységes piac kiteljesítéséhez, és hasznot hajt az egész uniós gazdaság számára.

172. Emellett a Bizottság adott esetben azt is figyelembe veheti, hogy a támogatás más pozitív hatásokkal jár-e, például a hálózati műveletek energiahatékonyságának javulásával vagy az uniós szakpolitikák, például az európai zöld megállapodás tekintetében.
173. Másodszor, a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a negatív hatások a szükséges minimumra korlátozódnak. A támogatás szükségességét, megfelelőségét és arányosságát figyelembe vevő intézkedés kialakításakor (5.2.2. 5.2.3. és – 5.2.4. szakasz) a tagállamoknak figyelembe kell venniük például a projektek méretét, az egyedi és halmazott támogatási összegeket, a várható kedvezményezettek jellemzőit (például azt, hogy jelentős piaci erővel rendelkeznek-e), valamint a célterületek jellemzőit (például az adott területen meglévő vagy hitelt érdemlően tervbe vett jól teljesítő hálózatok számát). Ahhoz, hogy a Bizottság értékelni tudja a várható negatív hatásokat, hasznos, ha a tagállamok benyújtják a rendelkezésükre álló hatásvizsgálatokat, valamint a hasonló korábbi programok esetében elvégzett utólagos értékeléseket.

6. A HASZNÁLATBAVÉTELRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

174. A széles sávú hálózat rendelkezésre állása előfeltétele annak, hogy elő lehessen fizetni a széles sávú szolgáltatásokra. Ugyanakkor ez egyes esetekben nem feltétlenül elegendő annak biztosításához, hogy a végfelhasználóknak (különösen az 53. és a 61. pontban említett) igényei kielégítésre kerüljenek, és hogy a társadalom egésze számára biztosított előnyök megvalósuljanak.
175. Ennek oka az lehet, hogy a végfelhasználók viszonylag alacsony hajlandóságot mutatnak a széles sávú szolgáltatásokra való előfizetésre. Ez az alacsony hajlandóság különböző okokra vezethető vissza, többek között a következőkre: a) a széles sávú szolgáltatásokra való előfizetés költségeinek általában a végfelhasználóknál vagy különösen a bizonytalan helyzetben lévő végfelhasználók egyes kategóriáinál jelentkező gazdasági hatása; és b) a széles sávú szolgáltatásokra való előfizetésből származó előnyök ismeretének hiánya.
176. Az olyan keresletoldali intézkedéseket, mint az utalványok, úgy alakítják ki, hogy csökkentsék a végfelhasználók költségeit, és ezek az intézkedések hasznosak lehetnek a rendelkezésre álló széles sávú szolgáltatások igénybevétele tekintetében fennálló konkrét piaci hiányosságok orvoslása szempontjából. A hálózati összekapcsoltsághoz való széles körű és megfizethető hozzáférés pozitív externáliákat eredményez, mivel a gazdaság valamennyi ágazatában képes felgyorsítani a növekedést és az innovációt. Amennyiben például a magas kiskereskedelmi árak miatt nem biztosítható a kielégítő széles sávú szolgáltatásokhoz való megfizethető hozzáférés, az állami támogatás orvosolhatja az ilyen piaci hiányosságot. Ilyen esetekben az állami támogatás nyújtása pozitív hatásokkal járhat.
177. Az utalványok nem minősülnek a végfelhasználóknak – köztük az egyéni fogyasztóknak – nyújtott támogatásnak, ha a végfelhasználók nem végeznek a

Szerződés 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységet. Az utalványok ugyanakkor a végfelhasználók tekintetében támogatásnak minősülhetnek, amennyiben e végfelhasználók a Szerződés 107. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységet folytatnak. A legtöbb esetben mindazonáltal a támogatás a de minimis rendelet¹¹³ hatálya alá tartozhat, tekintettel az utalványok korlátozott értékére.

178. Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata megerősíti, hogy amennyiben olyan végfelhasználóknak, például egyéni fogyasztóknak nyújtanak előnyt, akik nem végeznek gazdasági tevékenységet, az továbbra is jelenthet bizonyos vállalkozásoknak nyújtott előnyt, és így a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülhet¹¹⁴.
179. Az utalványok tehát az elektronikus hírközlési ágazat olyan vállalkozásainak nyújtott támogatásnak minősülhetnek, amelyek a meglévő széles sávú hálózatok felhasználásával képesek lesznek javítani vagy bővíteni az általuk kínált szolgáltatásokat, és így a széles sávú ágazat más vállalkozásainak rovására erősíteni tudják piaci pozíciójukat. E vállalkozások az állami támogatások ellenőrzése alá tartoznak, amennyiben az általuk kapott előny meghaladja a csekély összegű támogatás szintjeit.
180. Utalványok nem nyújthatók olyan területeken, ahol nincs támogatható szolgáltatásokat nyújtó hálózat.

6.1 Szociális utalványok

181. A szociális utalványok célja, hogy bizonyos egyéni fogyasztókat támogassanak széles sávú szolgáltatások beszerzésében vagy megtartásában. Ezen utalványok a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősülhetnek, mint *„a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, feltéve hogy azt a termék származásán alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják”*.
182. Ahhoz, hogy azok a Szerződés 107. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében összeegyeztethetőek legyenek, a szociális utalványokat a magánszemély fogyasztók olyan konkrét kategóriái számára kell fenntartani, akiknek a pénzügyi helyzete szociális okokból (például alacsonyabb jövedelmű családok, hallgatók, tanulók stb.)¹¹⁵ indokolja a támogatás nyújtását. E célból a tagállamoknak objektív kritériumok

¹¹³ A Bizottság 1407/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.).

¹¹⁴ A Törvényszék 2009. március 4-i ítélete, Olaszország kontra Bizottság, T-424/05, ECLI:EU:C:2009:49, 108. pont; a Bíróság 2011. július 28-i ítélete, Mediaset kontra Bizottság, C-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, 81. pont.

¹¹⁵ Lásd a következő bizottsági határozatokat: a Bizottság C(2020) 8441 final határozata (2020. december 4.) az SA.57357. (2020/N.) számú – Görögország – Szélessávú utalvány-rendszer diákok számára ügyben (HL C 41., 2021.2.5., 4. o.); a Bizottság C(2020) 5269 final határozata (2020. augusztus 4.) az SA.57495. (2020/N.) számú – Olaszország– Szélessávú utalványok családok bizonyos kategóriák számára ügyben (HL C 326., 2020.10.2., 9. o.).

alapján meg kell határozniuk azon fogyasztói kategóriákat, amelyeket a szociális utalványrendszerek megcélozni kívánnak¹¹⁶.

183. Az elszámolható költségek közé tartozhat a havi díj, a szokásos¹¹⁷ létesítési költségek és a fogyasztó számára a széles sávú szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez szükséges végberendezések. A házon belüli huzalozás és a fogyasztó magántulajdonában álló ingatlan, illetve az annak közvetlen közelében található, köztulajdonban lévő ingatlant érintő, korlátozott mértékű telepítés költségei is támogathatók, amennyiben szükségesek a szolgáltatás nyújtásához és ahhoz járulékosak.
184. A szociális utalványok felhasználhatók új széles sávú szolgáltatásokra való előfizetésre vagy a meglévő előfizetések megtartására (a továbbiakban: támogatható szolgáltatások).
185. A termékek származásán alapuló megkülönböztetés elkerülésére vonatkozó követelmény (lásd a 181. pontot) a technológiasemlegesség elvének betartásával teljesül. A fogyasztók a szociális utalvány felhasználásával a szolgáltatás nyújtására képes bármely szolgáltatótól be kell, hogy tudják szerezni a támogatható széles sávú szolgáltatásokat, függetlenül a szolgáltatás nyújtásához használt technológiától. A szociális utalványok rendszerének biztosítania kell az összes lehetséges szolgáltatóval szembeni egyenlő bánásmódot, valamint a szolgáltatók lehető legszélesebb választékát kell nyújtania a fogyasztók számára. E célból a tagállamnak létre kell hoznia egy, az összes jogosult szolgáltatót tartalmazó online nyilvántartást, vagy ezzel egyenértékű alternatív módszert kell alkalmaznia az állami beavatkozás nyitottságának, átláthatóságának és megkülönböztetésmentes jellegének biztosítása érdekében. A fogyasztóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy tájékozódhassanak a támogatható szolgáltatások nyújtására képes valamennyi vállalkozásról. A támogatható széles sávú szolgáltatások nyújtására képes valamennyi vállalkozás számára objektív és átlátható kritériumok (például az ilyen szolgáltatások nyújtására vonatkozó minimumkövetelményeknek való megfelelés képessége) alapján lehetőséget kell biztosítani arra, hogy kérelemre szerepeljen az online nyilvántartásban vagy a tagállam által választott bármely alternatív helyen. A nyilvántartás (vagy a választott alternatív hely) a fogyasztókat segítő további információkat is megadhat, például a különböző vállalkozások által nyújtott szolgáltatások típusát.
186. A tagállamoknak nyilvános konzultációt kell folytatniuk a rendszer fő jellemzőiről. A nyilvános konzultáció időtartama legalább 30 nap kell legyen.
187. A tagállamok további biztosítékokat vezethetnek be a szociális utalványokkal való, a fogyasztók, a szolgáltatók vagy más érintett kedvezményezettek általi esetleges visszaéléseknek az elkerülése végett. Például bizonyos esetekben, amikor csak az új támogatható szolgáltatásokra való előfizetés részesül támogatásban, további biztosítékokra lehet szükség annak garantálása érdekében, hogy a szociális utalványokat ne használják széles sávú szolgáltatások beszerzésére abban az esetben, ha ugyanazon háztartás egy másik tagja már rendelkezik előfizetéssel egy támogatható szolgáltatásra.

¹¹⁶ A nemzeti szabályok különböző végrehajtási módokat írhatnak elő. A szociális utalványrendszer rendelkezhet például közvetlenül a fogyasztóknak vagy közvetlenül a fogyasztók által választott szolgáltatóknak szóló tervezett kifizetésekről.

¹¹⁷ A szokásos költségek azok, amelyek minden fogyasztóra vonatkoznak, függetlenül azok konkrét helyzetétől.

188. Emellett a tagállamoknak meg kell felelniük az átláthatóságról, a jelentéstételről és a nyomon követésről szóló 7. szakaszban meghatározott követelményeknek.

6.2 Konnektivitási utalványok

189. A konnektivitási utalványokat a végfelhasználók szélesebb kategóriái számára is ki lehet alakítani (például konnektivitási utalványok fogyasztók vagy bizonyos vállalkozások, köztük kis- és középvállalkozások számára) egy adott gazdasági tevékenység fejlesztéséhez hozzájáruló, széles sávú szolgáltatások igénybevételének ösztönzése érdekében. Az ilyen intézkedés a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítható az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján.
190. A Bizottság az ilyen intézkedéseket akkor tekinti összeegyeztethetőnek, ha azok hozzájárulnak egy gazdasági tevékenység fejlődéséhez (első feltétel), anélkül, hogy a kereskedelmi feltételeket indokolatlanul, a közös érdekekkel ellentétes mértékben befolyásolnák (második feltétel).

6.2.1 Első feltétel: valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása

191. A Bizottság úgy véli, hogy az olyan konnektivitási utalvány-rendszerek, amelyek hatékonyan elősegítik egyes széles sávú szolgáltatások igénybevételét, előmozdíthatják számos gazdasági tevékenység fejlődését azáltal, hogy javítják a hálózati összekapcsoltságot és a széles sávú szolgáltatásokhoz való hozzáférést, amennyiben az érintett szolgáltatások igénybevétele terén piaci hiányosság mutatkozik¹¹⁸.
192. A tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy a konnektivitási utalvány-rendszerek ösztönző hatással bírnak.
193. Indokolt, hogy a konnektivitási utalványok az elszámolható költségek legfeljebb 50 %-át fedezzék¹¹⁹. Az elszámolható költségek közé tartozhat a havi díj, a szokásos létesítési költségek és a végfelhasználók számára a széles sávú szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez szükséges végberendezések. A házon belüli huzalozás és a végfelhasználók magántulajdonában álló ingatlant vagy az annak közvetlen közelében található, köztulajdonban lévő ingatlant érintő, korlátozott mértékű telepítés költségei is támogathatók, amennyiben szükségesek a szolgáltatás nyújtásához és ahhoz járulékosak.

6.2.2 Második feltétel: a támogatás indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben

194. Az állami támogatásnak indokolt olyan helyzetekre irányulnia, amikor a támogatás olyan lényegi javulást eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, azaz amikor a támogatás a megfelelő széles sávú szolgáltatások igénybevétele tekintetében tapasztalható piaci hiányosság kezeléséhez szükséges. Ha például a

¹¹⁸ A nemzeti szabályok különböző végrehajtási módokat írhatnak elő. A konnektivitási utalvány-rendszer rendelkezhet például közvetlenül a végfelhasználóknak vagy közvetlenül a – végfelhasználók által választott – szolgáltatónak szóló kifizetésekről.

¹¹⁹ Lásd: a Bizottság C(2021) 9549 final határozata (2021. december 15.) az SA.57496. (2021/N.) számú állami támogatás – Olaszország – Szélessávú utalványok kkv-k számára ügyben (HL C 33., 2022.12.21., 1. o.).

konnektivitási utalvány-rendszerek nem a végfelhasználók igényeinek kielégítésére irányulnak az igénybevétele tekintetében (például ha az utalványokat a kereslet ösztönzése helyett a kiépítés támogatására használják fel), vagy nem tartják tiszteletben a technológiasemlegességet, az ilyen rendszerek nem minősülnek megfelelő szakpolitikai eszköznek. Ilyen esetekben az utalványok formájában nyújtott támogatás indokolatlanul befolyásolná a kereskedelmi feltételeket a közös érdekek ellentétes mértékben, ezért nem valószínű, hogy a belső piaccal összeegyeztethetőnek fogja őket nyilvánítani a Bizottság.

195. A konnektivitási utalványok nem használhatók fel meglévő szolgáltatások fenntartására. Az utalványok felhasználhatók új szolgáltatás vásárlására vagy a meglévőről magasabb szintűre való váltásra. Ha a konnektivitási utalványok felhasználhatók meglévő előfizetésekről magasabb szintűre való váltásra, a tagállamoknak bizonyítaniuk kell, hogy az utalványrendszer nem torzítja indokolatlanul a versenyt kis- és nagykereskedelmi szinten, például nem generál aránytalan rendkívüli nyereséget egyes üzemeltetők számára, miközben indokolatlanul hátrányos más üzemeltetőkre nézve.
196. A konnektivitási utalványoknak technológiasemlegesnek kell lenniük. Lehetővé kell tenni a végfelhasználók számára, hogy a konnektivitási utalványokat a támogatható széles sávú szolgáltatásoknak az azok nyújtására képes bármely szolgáltatótól való beszerzésére használják, függetlenül a szolgáltatás nyújtásához használt technológiától. A konnektivitási utalványrendszereknek biztosítaniuk kell az összes lehetséges szolgáltatóval szembeni egyenlő bánásmódot, valamint a szolgáltatók lehető legszélesebb választékát kell nyújtania a végfelhasználók számára. E célból a tagállamnak létre kell hoznia egy, az összes jogosult szolgáltatót tartalmazó online nyilvántartást, vagy ezzel egyenértékű alternatív módszert kell alkalmaznia az állami beavatkozás nyitottságának, átláthatóságának és megkülönböztetésmentes jellegének biztosítása érdekében. A végfelhasználóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy lekérjék a támogatható szolgáltatások nyújtására képes valamennyi vállalkozásról szóló információkat. Minden olyan vállalkozásnak, amely objektív és átlátható kritériumok (például az ilyen szolgáltatás nyújtásához szükséges minimumfeltételek teljesítésére való képesség) alapján képes szolgáltatásokat nyújtani, kérésre lehetőséget kell biztosítani arra, hogy szerepeljen az online nyilvántartásban vagy a tagállam által választott bármely alternatív helyen. A nyilvántartás (vagy a választott alternatív módszer) a végfelhasználókat segítő további információkat is megadhat, például a különböző vállalkozások által nyújtott szolgáltatások típusát.
197. A piaci torzulások minimalizálása érdekében a tagállamoknak piaci értékelést kell végezniük, hogy azonosítsák a területen jelen lévő támogatható szolgáltatókat, és hogy információkat gyűjtsenek piaci részesedésük kiszámításához. A piaci értékelésnek meg kell határozni, hogy a konnektivitási utalvány-rendszer egyes szolgáltatók számára aránytalan előnyt biztosíthatna-e más szolgáltatók kárára, esetlegesen erősítve a (helyi) erőfölényt. A piaci értékelésnek azt is meg kell állapítania, hogy tényleg szükség van-e a konnektivitási utalvány-rendszer bevezetésére, összehasonlítva a beavatkozási terület(ek) helyzetét a tagállam vagy az Unió más területein fennálló helyzettel. Az utalványrendszer értékelése és az arról való döntés során a végfelhasználók körében való elterjedés tendenciáit is meg lehet vizsgálni.
198. A tagállamoknak nyilvános konzultációt kell folytatniuk a rendszer fő jellemzőiről. A nyilvános konzultációnak legalább 30 napig kell tartania.

199. Ha a széles sávú szolgáltatások szolgáltatója vertikálisan integrált vállalkozás és kiskereskedelmi piaci részesedése meghaladja a 25 %-ot, e szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi hozzáférési piacon olyan nagykereskedelmi hozzáférési termékeket kell kínálnia, amelyek alapján bármely hozzáférést igénylő képes lesz nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett biztosítani a támogatható szolgáltatásokat. A nagykereskedelmi hozzáférési árat az 5.2.4.4.4. szakaszban meghatározott elvek szerint kell megállapítani.
200. A versenyre gyakorolt negatív hatások korlátozása érdekében a konnektivitásiutalvány-rendszer időtartama főszabály szerint nem haladhatja meg a 3 évet¹²⁰. Az egyes végfelhasználók esetében az utalványok érvényessége nem haladhatja meg a 2 évet.
201. Emellett a tagállamoknak meg kell felelniük az átláthatóságról, a jelentéstételről és a nyomon követésről szóló 7. szakaszban meghatározott követelményeknek.

7. ÁTLÁTHATÓSÁG, JELENTÉSTÉTEL, NYOMON KÖVETÉS

7.1 Átláthatóság

202. A tagállamoknak közzé kell tenniük a következő információkat a Bizottság Támogatásátláthatósági Moduljában¹²¹ vagy egy átfogó állami támogatási weboldalon nemzeti vagy regionális szinten:
- a) a támogatási programot vagy az egyedi támogatást jóváhagyó határozat, valamint végrehajtási rendelkezéseinek teljes szövege vagy arra mutató internetes hivatkozás;
 - b) minden egyes, 100 000 EUR-t meghaladó egyedi támogatásra vonatkozó információ, a II. melléklettel összhangban.
203. A 202. pont b) alpontjában említett információkat a támogatás odaítélésének időpontjától számított 6 hónapon belül, illetve adókedvezmények formájában nyújtott támogatás esetében az adóbevallás esedékességének dátumától számított 1 éven belül kell közzétenni¹²².
204. A tagállamoknak oly módon kell kialakítaniuk a 202. pontban említett átfogó állami támogatási weboldalaikat, hogy azokon könnyen hozzá lehessen férni az információkhoz. A jogellenes, de később összeegyeztethetőnek ítélt támogatások esetében a tagállamoknak a támogatást összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozat keltétől számított 6 hónapon belül közzé kell tenniük ezeket az információkat.
205. A Szerződés szerinti állami támogatási szabályok érvényesíthetőségének érdekében az információknak a támogatás nyújtásának időpontjától számított legalább tíz évig

¹²⁰ Kivételes körülmények között, a Bizottság értékelése alapján a konnektivitásiutalvány-intézkedés kellően indokolt esetben meghosszabbítható, feltéve, hogy nem befolyásolja indokolatlanul a kereskedelmi feltételeket a közös érdekek ellentétes mértékben.

¹²¹ „Állami támogatási adatbázis nyilvános keresés”, elérhető az alábbi címen:
<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=hu>.

¹²² Ha nincs az éves bevallásra vonatkozó formális követelmény, azon év decemberének 31. napját kell a kódolt bevitel szempontjából a támogatásnyújtás napjának tekinteni, amelyre a támogatást nyújtották.

rendelkezésre kell állniuk. Az információkat szabad felhasználású, táblázatos adatformátumban kell közzétenni, amely lehetővé teszi az adatok hatékony keresését, kivonatolását, letöltését és könnyű internetes közzétételét; erre például a CSV vagy az XML formátum alkalmas. A nyilvánosság számára lehetővé kell tenni, hogy korlátozás nélkül hozzáférjen a weboldalhoz, ideértve az előzetes felhasználói regisztráció nélküli hozzáférést is.

206. A Bizottság a weboldalán közzéteszi az állami támogatásokra vonatkozó, a 202. pontban említett nemzeti vagy regionális weboldalra mutató hivatkozást.

7.2 Jelentéstétel

207. Az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet¹²³ és a 794/2004/EK bizottsági rendelet¹²⁴ értelmében a tagállamoknak az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott minden egyes támogatási intézkedésről éves jelentést kell benyújtaniuk a Bizottsághoz.
208. A 207. pontban említett éves jelentések mellett a tagállamoknak kétfévente jelentést kell benyújtaniuk a Bizottságnak, amely a III. mellékletnek megfelelően tartalmazza az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott támogatási intézkedésekre vonatkozó legfontosabb információkat.

7.3 Nyomon követés

209. A tagállamoknak részletes nyilvántartást kell vezetniük valamennyi támogatási intézkedésről. E nyilvántartásoknak tartalmazniuk kell minden olyan információt, amely szükséges annak megállapításához, hogy az ezen iránymutatásban meghatározott valamennyi összeegyeztethetőségi feltétel teljesül-e. A tagállamoknak ezeket a nyilvántartásokat a támogatás odaítélésének időpontjától számított 10 évig meg kell őrizniük, és kérésre a Bizottság rendelkezésére kell bocsátaniuk.

8. UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSI TERV

210. A verseny és a kereskedelem torzulása mérséklésének további biztosítása érdekében a Bizottság előírhatja, hogy egyes programokat utólagosan értékeljenek, annak ellenőrzése céljából, hogy a) megvalósultak-e az összeegyeztethetőségről szóló határozatot megalapozó feltételezések és feltételek, b) hatékony-e a támogatási intézkedés az előre meghatározott célkitűzésekhez képest, c) a támogatási intézkedés milyen hatást gyakorolt a piacra és a versenyre, továbbá hogy keletkeznek-e olyan indokolatlan torzító hatások a támogatási program során, amelyek ellentétesek az Unió érdekeivel¹²⁵.
211. Utólagos értékelésre lesz szükség a nagy támogatási költségvetéssel rendelkező vagy új jellemzőket tartalmazó programok esetében, illetve akkor, ha jelentős piaci,

¹²³ A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24., 9. o.).

¹²⁴ A Bizottság 794/2004/EK rendelete (2004. április 21.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet végrehajtásáról (HL L 140. 2004.4.30., 1. o.).

¹²⁵ Lásd például: a Bizottság C(2012) 8223 final határozata (2012. november 20.) az SA.33671. (2012/N.) számú – Egyesült Királyság – Nemzeti széles sávú rendszer az Egyesült Királyság számára – Broadband Delivery UK ügyben (HL C 16., 2013.1.19., 2. o.).

technológiai vagy szabályozási változások várhatók. Az utólagos értékelés minden esetben kötelező a program tekintetében, ha az állami támogatási költségvetés vagy az elszámolt kiadások meghaladják a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a teljes időtartamuk alatt. A programok teljes időtartama magában foglalja a program és bármely hasonló célkitűzésű és földrajzi területet lefedő korábbi program együttes időtartamát, ezen iránymutatás közzétételétől kezdődően. Tekintettel az értékelés célkitűzéseire, és hogy az értékelés ne rőjön aránytalan terhet a tagállamokra és a kisebb támogatási projektekre, az iránymutatás közzétételétől kezdődően utólagos értékeléseket csak olyan támogatási programok esetében kell készíteni, amelyek teljes időtartama meghaladja a 3 évet.

212. Az utólagos értékelés követelményétől el lehet tekinteni azon támogatási programok esetében, amelyek: a) olyan, hasonló célkitűzésre és földrajzi területre irányuló program közvetlen folytatásának minősülnek, amely értékelés tárgyát képezte, amelyről készült végső értékelő jelentés a Bizottság által jóváhagyott értékelési terv szerint, és amelynél nem merültek fel kedvezőtlen megállapítások. Amennyiben egy program végső értékelő jelentése nem felel meg a jóváhagyott értékelési tervnek, a programot azonnali hatállyal fel kell függeszteni.
213. Az értékelés célja annak ellenőrzése, hogy teljesültek-e a program összeegyeztethetőségének alapjául szolgáló feltételezések és feltételek, különös tekintettel a támogatási intézkedés szükségességére és eredményességére, az intézkedés általános és egyedi célkitűzéseinek fényében. Az értékelésnek ajánlott vizsgálnia a programnak a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt hatását is.
214. A 211. pontban említett értékelési követelmény hatálya alá tartozó támogatási programok esetében a tagállamoknak be kell jelenteniük az értékelési terv tervezetét, amely a program Bizottság általi értékelésének szerves részét képezi. A tervet a következők szerint kell bejelenteni:
- a) a támogatási programmal együtt, ha a program állami támogatási költségvetése meghaladja a 150 millió EUR-t bármely évben vagy a 750 millió EUR-t a program teljes időtartama alatt;
 - b) 30 munkanapon belül olyan jelentős módosítást követően, amely a program költségvetését bármely évben 150 millió EUR fölé vagy a program teljes időtartama alatt 750 millió EUR fölé növeli;
 - c) az a) vagy a b) pont hatálya alá nem tartozó programok esetében 30 munkanapon belül azt követően, hogy bármely évre vonatkozóan a program szerint 150 millió EUR-t meghaladó kiadás kerül be a hivatalos elszámolásba.
215. Az értékeléstervezetnek összhangban kell lennie a Bizottság által meghatározott közös módszertani elvekkel¹²⁶. A tagállamoknak közzé kell tenniük a Bizottság által jóváhagyott értékelési tervet.
216. Az utólagos értékelést a támogatást nyújtó hatóságtól független szakértőnek kell elvégeznie az értékelési terv alapján. Mindegyik értékelésnek tartalmaznia kell

¹²⁶ Bizottsági szolgálati munkadokumentum, Az állami támogatások értékelésének közös módszertana, 2014.5.28., SWD(2014) 179 final vagy annak bármely későbbi verziója.

legalább egy időközi és egy végső értékelő jelentést. A tagállamoknak mindkét jelentést közzé kell tenniük.

217. A végső értékelő jelentést a támogatási program esetleges meghosszabbításának értékeléséhez szükséges kellő időben, de legkésőbb 9 hónappal a program lejártá előtt be kell nyújtani a Bizottságnak. Ez az időszak lerövidíthető azon programok esetében, amelyeknél a végrehajtás utolsó 2 évében válik szükségessé az értékelési követelmény alkalmazása. Az egyes értékelések pontos terjedelmét és menetét a támogatási programot jóváhagyó határozat rögzíti majd. Minden későbbi, hasonló célkitűzést szolgáló támogatási intézkedés bejelentésében ismertetni kell, hogyan vették figyelembe az értékelés eredményeit.

9. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

218. A Bizottság az ezen iránymutatásban foglalt elveket az iránymutatás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő közzétételét követő naptól alkalmazza.
219. A Bizottság az ezen iránymutatásban meghatározott elveket fogja alkalmazni azokra a bejelentett támogatásokra, amelyek tekintetében határozathozatalra kéri fel ezen iránymutatásnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követően, még akkor is, ha a támogatást ezen időpont előtt jelentették be.
220. A jogellenes állami támogatás értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló bizottsági közleménnyel¹²⁷ összhangban a Bizottság a jogellenes támogatásokra a támogatás nyújtásának időpontjában hatályos szabályokat alkalmazza. A Bizottság ennek megfelelően az iránymutatás közzétételének időpontját követően nyújtott jogellenes támogatások esetében az ebben az iránymutatásban foglalt elveket alkalmazza.
221. A Bizottság a Szerződés 108. cikkének (1) bekezdése alapján a következő megfelelő intézkedéseket javasolja a tagállamoknak:
- a) a tagállamoknak szükség esetén, az iránymutatás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követő 12 hónapon belül módosítaniuk kell létező támogatási programjaikat annak érdekében, hogy összhangba hozzák őket ezen iránymutatás 7.1 szakaszával;
 - b) ajánlott, hogy a tagállamok az a) pontban javasolt megfelelő intézkedésekhez (a módosításokat is ideértve) az ezen iránymutatás *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele napjától számított 2 hónapon belül adják kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket. 2 hónapon belüli válaszadás hiányában a Bizottság azt feltételezi, hogy az adott tagállam nem ért egyet a javasolt intézkedésekkel.

¹²⁷ HL C 119., 2002.5.22., 22. o.